

**NIECH ŻYJE RZĄD
ROBOTNICZY
I WŁOSCIAŃSKI**

Redakcja przyjmuje interesantów od 1 i pół do 3 po południu.

Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada.

Administracja czynna od 9 do 5 bez przerwy

Kasa czynna od 11 do 1-ej.

Opłata pocztowa uliszczona ryczałtem

ROBOTNIK

CENTRALNY ORGAN P.P.S.

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

**NIECH ŻYJE
SOCJALIZM!**

WARSZAWA, UL. WARECKA NR. 7

REDAKCJA — tel. 176-70.

DYREKCJA — tel. 120-13.

ADMINISTRACJA — tel. 313-80.

DRUKARNIA — tel. 173-43.

KONTO CZEKOWE w P. K. O. 175

CENA NUMERU 20 GROSZY

W PRZEDEDNIU SESJI PARLAMENTARNEJ

Trudno było odpowiedzieć dzisiaj na pytanie, jak zamierza postąpić gabinet p. *Stawka* wobec sesji nadzwyczajnej Sejmu i Senatu; trudno też przewidzieć, jaką postawę zajmie obóz „sanacyjny”, jako całość.

Jeżeli mowa o samym Rządzie, — to wystarczy przeczytać raz jeszcze uważnie i porównać ze sobą oświadczenia publiczne p. prezesa Rady Ministrów *Stawka* z jednej oraz mowę ostatnią p. ministra Przemysłu i Handlu z drugiej strony, by zdać sobie sprawę z istotnej, głębokiej sprzeczności wzajemnej obu wystąpień; p. *Stawek* sądził, że Sejm obecny nie będzie już miał „swego prawa głosu”; p. *Kwiatkowski* mówił o konieczności państwowych, które wymagają niezwłocznej pracy ustawodawczej, a zatem pracy Sejmu obecnego; p. *Kwiatkowski* używał niedomówień, nie stawił kropek nad „i”, a jednak przeczył każdemu niemal swoim zdaniem poprzednim zapowiedziom i planom p. *Stawka*.

Jeżeli chodzi znowu o głosy przeciwnych odłamów obozu „sanacyjnego”, — komiczny i dziwny chaos uderza z punktu czytelnika, który w złą dla siebie godzinę wziął do ręki jednocześnie „Przełom” i „Nową Kadrową”, „Czas” i „Gazetę Polską”, „Przedświt” i „Słowo” wileńskie.

Zamieszanie wewnątrz Rządu i rozbieżność w łonie stronnictw czy stronnictwa rządowego są logicznym, nieuniknionym skutkiem tego „ślepego zaułka”, do którego zabrnął po czterech latach system rządzenia, wynikiły z przewrotu majowego. Wszystko to, czym system żył i z czego rósł — bezprogramowość i nieszczerłość, „tajemniczość” i błaga, brutalność i komediantstwo, „zasadnicza” bezdeowość „jednolitego frontu” od „bojówek” B. B. S. do dystygnowanych salonów „aktywistycznej” w dobie wojny arystokracji, — wszystko to powraca dzisiaj w początkowej postaci, — śmieszne, rozczochrane, nie trzymające się kupy, skłócone. Każde ziarno bowiem wydaje właściwy plon. Niepodobna zasiewać takich „wartości”, jakie wylczyliśmy przed chwilą, a oczekiwać później zaufania, solidarności, entuzjazmu powszechnego. Dość, że obóz „sanacyjny” zajął narazie wobec sesji nadzwyczajnej Sejmu i Senatu postawę — powiedzmy delikatnie — w najwyższym stopniu niejasną i niezdecydowaną. „Taktyka” — ujawniona przynajmniej — Stronnictwa Narodowego ogranicza się do mniej lub więcej złośliwych wycieczek pod adresem „Centrolewu”, połączonych z mniej lub więcej kołtuńską tromtadracją narodowo-demokratyczną w zwykłym, a nieco nudnym, stylu; rzeczywisty ciężar zorganizowania pracy i polityki Sejmu spadnie, naturalnie, na barki stronnictwa lewicy i centrum.

Tu wchodzi w grę dwie strony tego samego zagadnienia.

Sejm Rzeczypospolitej musi spełnić swój obowiązek w stosunku do realnych, istotnych potrzeb ludności i potrzeb państwowych, przedewszystkiem w zakresie walki z kryzysem gospodarczym i jego skutkami dla najszerzych mas pracujących.

Sejm Rzeczypospolitej nie może tolerować stanu niemoralnej i bodaj trącej humorystyką nieszczerości, stanu, jakoby powstał, gdyby Sejm udawał, że chce „współpracować” z p. *Stawkiem*, a p. *Stawek* znowu udawał, że chce „współpracować” z Sejmem.

P. Prezydent Rzeczypospolitej rozumiał niewątpliwie doskonale, powołując gabinet p. *Stawka*, że powołuje gabinet przeciwny woli Przedstawicielstwa Narodowego, tymbarziej, że podpisał również nominację ministerjalną dla p. Aleksandra *Prystora*, z którego powodu upadł p. *Bartel*. P. Prezydent Rzeczypospolitej nie będzie miał z pewnością żadnych złudzeń co do stosunku Sejmu

PAMIĘTAJCIE

O „TYGODNIU KOBIET”

od niedzieli 25 maja do niedzieli 1 czerwca

07-GODZINNY DZIEŃ PRACY W GÓRNICTWIE

PRZECIWKO PROJEKTOWI KONWENCJI, OPRACOWANEMU PRZEZ MIĘDZYNARODOWE BIURO PRACY

WCZORAJSZE UCHWAŁY KONGRESU KRAKOWSKIEGO MIĘDZYNARODÓWKI GÓRNICZEJ

(Tel. od naszego korespondenta).

Jak wiadomo, Międzynarodowe Biuro Pracy w Genewie, na podstawie wyników obrad specjalnej konferencji węglowej w styczniu r. b. i Rady Biura w maju, opracowało projekt międzynarodowej konwencji dotyczącej czasu pracy w kopalniach węgla. Projekt określa dzień pracy na 7¼ godzin, wbrew stanowisku delegatów robotniczych na owych konferencjach, którzy uważali za „maximum” 7½ godz. Konferencja dopuszcza również godziny nadliczbowe — również wbrew opinii robotniczej.

W sprawie tej konwencji Kongres krakowski powziął rezolucję, dziękującą

Międzynarodowemu Biuro Pracy za zajęcie się sprawą godzin pracy w górnictwie, ale odrzucającą projekt konwencji i stanowczo sprzeciwiającą się wszystkim przepisom, dotyczącym sposobu obliczania godzin pracy, podziału tych godzin i pracy nadliczbowej, która łamie zasadę ograniczenia dnia pracy. Uchwała kończy się stanowczym oświadczeniem, że górnicy wszystkich krajów są zdecydowani prowadzić aż do zwycięstwa walkę o międzynarodowo ustanowiony 7-godzinny dzień pracy, wliczając zjazd do kopalni i wyjazd na powierchnię.

Inna uchwała stwierdza, iż górnictwo węglowe i rynki zbytu nadal pozostają w stanie chaotycznym, i że przeprowadzona obecnie racjonalizacja bez regulowania przemysłu w skali międzynarodowej i brania pod uwagę interesów i bezpieczeństwa robotników utrudnia problemat węglowy. Międzynarodówka Górnicza żałuje, że tak mało zrobiono postępu z uporządkowaniem produkcji węglowej, mimo, że górnictwo znowu stanęło wobec ciężkiego przesilenia. Uchwała zwraca się do Ligi Narodów o zajęcie się tą sprawą z lepszym, niż dotychczas, skutkiem.

POSIEDZENIE EGZEKUTYWY MIĘDZYNARODÓWKI SOCJALISTYCZNEJ W BERLINIE

Dalszy ciąg sprawozdania z obrad Egzekutywy czytelnicy znajdą na stronie 2.

O ankietę w sprawie Stanów Zjedn. Europy

Paryż, 16 maja. (PAT.). Z powodu zapowiedzianego na jutro rozesłania kwestionariusza Brianda, Henri Barde oświadcza, że ankieta o możliwościach zorganizowania stanów zjednoczonych europejskich jest zupełnie na czasie.

Znajdą się oczywiście ludzie, którzy będą z tego powodu ironicznie dowcip-

kowali. Teraz, gdy Italia faszystowska pobrzękuje szablą, a Anglja powraca na kontynencie do swej starej polityki, o partej na podtrzymywaniu waśni między poszczególnymi narodami, podobna inicjatywa trafia na odpowiedni grunt. Wobec tego, — oświadcza Henri Barde, — że Anglja, zagrożona w Indiach i w innych swych posiadłościach, wyda-

je się być skłonna do powrotu do polityki Henryka VIII-go i kardynała Wolsey, oraz, że Mussolini marzy o zburzeniu ustalonego obecnie w Europie porządku, aby na gruzach jego wybudować gmach według własnego upodobania, wypada, aby Briand wystąpił w imieniu Francji z planem twórczym.

Anglja godzi się na żądania Arabów

Wiedeń, 16 maja. (PAT.). „Neue Freie Presse” donosi z Jerozolimy pod datą 15 b. m.: Wczoraj popołudniu został wezwany wiceprezydent egzekutywy arabskiej do Wysokiego Komisarza, który, jak donoszą dzienniki arabskie,

zakomunikował mu, że londyński urząd kolonialny postanowił rozwiązać kwestię palestyńską w myśl żądań Arabów. Na rozkaz urzędu kolonialnego została wstrzymana imigracja żydowska, aż do opracowania sprawozdania Simpsona. Korespondent „Neue Freie Presse” do-

wiada się z kół sjonistycznych, że Wysoki Komisarz cofnął bez uzasadnienia 3300 pozwoleń na wjazd do Palestyny na czas od sierpnia do października. Wiadomość ta zaskoczyła zupełnie egzekutywę sjonistyczną.

do gabinetu p. *Stawka*. Zarówno decyzja większości parlamentarnej, jak i ewentualna decyzja p. Prezydenta oprą się o właściwą ocenę całości położenia gospodarczego i politycznego kraju.

Nie poruszamy tu spraw taktyki parlamentarnej i nie chcemy ich przysądzać. Nakreślamy tylko główną linię postępowania: sesja na zwykłą sesję pozytywną pracy ustawodaw-

czej i pracy kontrolującej parlamentu, winna być zarazem sesją zupełnie jasnych i niedwuznacznych sytuacji politycznych.

Mieczysław Niedziałkowski.

C. K. W.

Dnia 21-go b. m., t. j. we środę, w lokalu Z. P. S., o godz. 5-tej po poł., odbędzie się posiedzenie C. K. W.

Sekretariat Generalny
C. K. W. P. P. S.

JAKIE SPRAWY CZEKAJĄ NA ZAŁATWIENIE W SEJMIE?

Zamknięcie sesji zwyczajnej Sejmu i Senatu przerwało prace nad szeregiem projektów ustaw

o znaczeniu pierwszorzędnym.

Obok rewizji Konstytucji, ustaw samorządowych, zupełnie już gotowej ustawy o zgromadzeniach, mamy sprawy:

- 1) podatku przemysłowego,
- 2) podatku dochodowego,
- 3) kredytów na pomoc dla bezrobotnych,
- 4) podatku wyrównawczego dla gmin wiejskich,
- 5) czasu pracy i urlopów w woj. śląskim,
- 6) ulg dla nowowznoszonych budowli,
- 7) zrównania emerytów państw zarobkowych i wiele innych.

Osobny dział stanowią zamknięcia rachunkowe i związana z niemi sprawa b. ministra skarbu Czechowicza.

JEDNOLITY FRONT STRONNICTW LUDOWYCH

Wczoraj przed południem odbyły się posiedzenia plenarne Klubów „Wyzwolenia”, Str. Chłopskiego i P.S.L. „Piast”.

Prezydja wszystkich trzech Klubów zdały sprawę z przebiegu prac nad ustaleniem wspólnego frontu stronnictw ludowych w walce o likwidację „pomajowego” systemu rządzenia. Sprawozdania zostały przyjęte do wiadomości.

O g. 6 pp. rozpoczęło się posiedzenie wspólne trzech stronnictw. Referaty wygłosili pos. pos. Rataj i Malinowski.

W OBOZIE RZĄDOWYM

W samej Radzie Ministrów — nieco gorączkowe naradanie się. Jeden mówi tak, drugi mówi inaczej. Decyzje co do stanowiska Rządu wobec nadzwyczajnej sesji parlamentarnej, mają zapadć pono w czasie już najbliższym.

Zarządzenia Prezydenta, zwolującego sesję, spodziewają się w kołach politycznych około 20 maja.

Pogłoski o ewentualnym ustąpieniu paru ministrów jeszcze przed otwarciem Sejmu kursują narazie w dalszym ciągu.

POMOC DLA PROWINCJI WSCHODNICH NIEMIEC

Berlin, 16 maja. (PAT.). Według informacji kół politycznych na wczorajszym posiedzeniu gabinetu Rzeszy, które trwało do późnej godziny wieczornej, uchwalono program pomocy dla prowincji wschodnich, składający się z dwóch oddzielnych ustaw. Ustawa główna zawiera 40 paragrafów i przewiduje ogólny wydatek 550 milj. marek. Z tego na rok bież. przypada 116 milj. mk. Cały program pomocy rozłożony został na 5 lat. W latach następnych na każdy rok przypada 101 milj. mk., z tego 50 milj. pokrywanych ma być z procentów od obligacji przemysłowych.

SPOR W RODZINIE „SANACYJNEJ”

Ostatni numer „Przełomu” mocno uderza w BBS. na konkurencyjnym gruncie Wytwórn Aparatów Telefon. i Telegraficznych.

Pisze on:

„Głośną jest sprawa p. Jędrzejewskiego, b. dyrektora handlowego Państwowej Wytwórni Aparatów Telefonicznych i Telegraficznych, działacza pepesowskiego (powinno być B. B. S-owskiego. Red.) pana życia i śmierci robotników zatrudnionych w tej fabryce i nieprzejednanego wroga każdego, kto się uchylał od należenia do organizacji osławionych już dziś „pałkarzy” i opłacania składek na rzecz związku zorganizowanego przez P. P. S. Frak. Rewol.

Pod przewodnictwem p. Jędrzejewskiego, zorganizowana klika terrorystów w bezprzykładowy sposób ogół pracowników fabrycznych, którzy, aczkolwiek wiele ciekawych rzeczy o miejscowych stosunkach powiedziecby mogli, milczeli jednak, w obawie przed argumentem kija i utratą pracy.

Dopiero po bliższym zainteresowaniu się p. ministra Boernera stosunkami i gospodarką zle prosperującej Wytwórni, znaleziono dostateczne przyczyny do niezwłocznego usunięcia p. Jędrzejewskiego z zajmowanego przezeń stanowiska.

W Wytwórni zawrzało. Klika p. Jędrzejewskiego przystąpiła z właściwą sobie „energją” do mobilizowania robotników w obronie p. Jędrzejewskiego. Zagrożono strajkiem, przycem sam p. Jędrzejewski, korzystający ze służbowego mieszkania na terenie fabryki, współdziałał w przeprowadzeniu mobilizacji i wespół ze swoimi najbliższymi kamratami groził opornym przykremlom „konsekwencjami” po swoim powrocie na stanowisko w fabryce, czego, jak twierdził, jest zupełnie pewny.

Zobaczy jędrzejewski jak mu zagramy i jak będzie musiał w takt naszej muzyki tańczyć — zapowiadali buńczucznie p. Jędrzejewski i jego szlachetna kompanja.

Wkrótce po usunięciu p. Jędrzejewskiego wykryto w dziale handlowym, z okresu kierownictwa tym działem p. Jędrzejewskiego, duże „nieprawidłowości”, między innymi, stwierdzono brak około 15-tu wagonów wapna palonego, oraz nieinformacji przy dostawie węgla i koksu. Sprawę tę od dwóch tygodni bada Komisja Rewizyjna przedsiębiorstwa oraz Najwyższa Izba Kontroli Państwa. O ile nam wiadomo N.

PRACĘ EGZEKUTYWY MIĘDZYNARODÓWKI SOCJALISTYCZNEJ

W DNIACH 11, 12 i 13 MAJA

WALKA O DEMOKRACJĘ. — POKÓJ NA WSCHODZIE EUROPY. — ROZBROJENIE. — INDJE. — SPRAWY ORGANIZACYJNE.

II.

W korespondencji poprzedniej (por. „Robotnik” z dn. 15 maja) omówiłem pokrótce prace Egzekutywy Międzynarodówki nad zagadnieniami walki o demokrację oraz pokoju na wschodzie Europy. Poza tem omówiono dwie jeszcze sprawy o znaczeniu ogólnie - politycznym: sprawę konferencji rozbrojeniowej londyńskiej i sytuację w Indiach.

ROZBROJENIE.

Projekt rezolucji, przedłożony wspólnie przez delegację angielską i francuską, wskazuje na wysiłek pokojowy Rządu Robotniczego Wielkiej Brytanji i na niebezpieczeństwo, tkwiące w pretensjach i nieustępliwości Rządu faszystowskiego Włoch. Projekt występuje następnie przeciwko budowie krajoznika „B”, zapowiadanej przez niemiecki blok mieszczkański.

Rezolucję uchwalono jednomyślnie.

INDJE.

W tym punkcie byliśmy świadkami dłuższej i ciekawej dyskusji. Tow. Brockway (Niezależna Partja Pracy Angliji) wystąpił z surową krytyką angielskiej polityki w Indiach, w szczególności zaś z krytyką uwięzienia Ghandiego; poparł go tow. Longuet (Francja). Odpowiadał przedstawiciel Partji Pracy tow. Gillies. Najciszej i najgłębiej ujął całą rzecz jeden z najbardziej lubianych i szanowanych przywódców Międzynarodówki — tow. de Brouckère (Belgia). Tezy jego wyglądają następująco.

Położenie w Indiach jest niezmiernie skomplikowane, o wiele więcej, niż się zdaje wielu osobom; trzeba pamiętać,

Izba Kontroli jest już w posiadaniu obciążającego materiału”.

Dobrze organ Federacji Pracy pisze o swoich „braciach w sanacji”, jako klice i pałkarzach. Inna rzecz, że Federacja jest również kliką, powołaną do rozbijania klasy robotniczej, kliką, nie używającą może pałek i rewolwerów, ale kliką.

że obok Indusów mamy w Indiach kolosalne, miljonowe masy ludności muzułmańskiej, będącej w ostrej walce z Indusami; dlatego nie wystarczy tu jedna formuła; trzeba prowadzić Indie ku samodzielnosci, ale nie wolno zapominać, że raptowne usunięcie się Anglików oznaczałoby prawdopodobnie straszną w swem okrucieństwie wojnę domową w tym kraju; z drugiej strony musimy mieć zaufanie do Rządu Macdonalda, nie wolno nam rzucać mu kłód pod nogi tak samo, jak nie wolno będzie tego czynić w stosunku do żadnego Rządu na świecie, za który socjaliści danego narodu biorą na siebie odpowiedzialność.

Rezolucja została ujęta i uchwalona w myśl tej tow. de Brouckère'a. Stwierdza ona prawo ludów Indji

do rozporządzenia własnym losem,

podkreśla konieczność amnestji więźniów politycznych i wyraża zaufanie, że Rząd brytyjski doprowadzi możliwie szybko do utworzenia w Indiach Rządu samodzielnego i odpowiedzialnego przed miejscowym parlamentem.

KONGRES MIĘDZYNARODÓWKI.

Termin IV Kongresu Międzynarodówki ustalono na r. 1931; Kongres odbędzie się w Wiedniu bezpośrednio po zakończeniu Olimpiady robotniczej.

SPRAWA PALESTYŃSKA.

Istota tej sprawy polega na tem, czy Międzynarodówka; jako taka, powinna, czy też nie, udzielać poparcia pracy nad t. zw. utworzeniem żydowskiego ogniska narodowego w Palestynie, innemi słowy chodzi o stosunek do idei sjon-

Tak oto rządy pomajowe w „trosce” o robotnika z jednej strony wspierają Federację, jako załączek „własnej” organizacji robotniczej, z drugiej zaś strony wspierają i popierają BBS, jako środek do rozbicia PPS. A skutek jest ten, że obte rozbijackie klikki wzajemnie się drą za lby...

stycznej. Szereg towarzyszy, jak Vandervelde, Renaudel, Gillies, Henderson, Bernstein, odnosi się do tej idei z dużą sympatją; szereg innych — że wymienimy Kautsky'ego, Bauera, Diamanda, Wellsa, Pistinera (Rumunja), Cielensa (Łotwa) — traktuje koncepcję palestyńską, jako utopję, sjonizm zaś — na wschodzie Europy — jako zjawisko klasowo-mieszczkańskie, a społecznie raczej reakcyjne.

Sprawa zaogniła się — wskutek powołania do życia w r. ub. Agencji Żydowskiej i udziału w niej Poalej-Sjonu oraz tow. Leona Bluma.

Po ożywionej dyskusji, w której zabierał głos także tow. Diamand, przyjęto uchwałę, stwierdzającą, że Międzynarodówka nie chce zajmować stanowiska zasadniczego wobec doświadczenia sjonistycznego w Palestynie; organizacja Poalej-Sjonu (która przyjęła ostatnio nazwę „Miflegeth Poale Ever-Israel”), należy do Międzynarodówki w charakterze sekcji terytorjalnej palestyńskiej; grupy poalej-sjonistyczne w Europie i w Ameryce należą do Międzynarodówki poprzez organizację palestyńską.

Podczas konferencji poujnych ustalono formy i metody współdziałania w walce z faszysmem i z prądami dyktatorskimi w Europie.

S. K.

Berlin, 14 maja.

WÓDZ BEBESOWCÓW W ARABII

Dowiadujemy się, iż, w związku z onegdajszym występem p. Łokietka przed teatrem „Morskie Oko” — sprawę jego przekazano sędziemu śledczemu p. Chmielarzowi, który postawił Łokietka w stan oskarżenia o usiłowanie zabójstwa i zastosował, jako środek prewencyjny, bezwzględny areszt.

Partja Bohaterska 50-lecie „Narodnej Woli”

Upłynęło 50 lat od chwili założenia sławnej i bohaterskiej rewolucyjnej partji rosyjskiej „Narodnej Woli”. Tej samej, której działalność osiągnęła swój punkt kulminacyjny w r. 1881 — w zabójstwie cara Aleksandra II. Tej samej, która związała się z polską partją „Proletariat”, znaną umową, ogłoszoną w r. 1884.

Dzisiaj młode pokolenie socjalistyczne nie zna już tego nieprzpartego oroku, jaki miała ośniewająca tradycja i legenda „Narodnej Woli” — dla nas, starszych. Byliśmy już marksistami, krytycznie ustosunkowywaliśmy się do terrorystycznej taktyki i naiwnych, nieco chłopomańskich „narodniczkich”, pierwiastków w ideologii, ale pięknie niezłomnych charakterów, nieugiętych rewolucjonistów, ofiarnych aż do końca terrorystów, działała na nas niezmiernie silnie. Z zapartym tchem czytaliśmy książki Stieplaka „Podpolnaja Rossija” i „Andrej Kozuchow”, poświęcone narodowolcom. Czytaliśmy o niezwykłym kunszcie konspiracyjnym; o dynamicie w Zimowym Pałacu i podkopach pod ulice i koleje, któremi miał car przejeżdżać; o wieszaniu carobójców; o strasznych dziesięcioleciach, spędzonych w Szlisselburskiej fortecy. „Narodowolcy” stawali się jakimiś potężnymi symbolami rewolucjonisty.

W Polsce Stanisław Brzozowski poświęcił narodowolcom swe „Płomienie”. Jeszcze żyje w Rosji niejedyn stary narodowolec, który przetrwał wszystkie lochy carskie i fortece, — jak niezłomna Wiera Figner. Jej książka o pobycie w fortecy Szlisselburskiej jest jedną z najpiękniejszych książek ostatnich lat. Liczne prace starego narodowolca Morozowa z zakresu historii religji są szeroko znane.

Było to twarde, niezłomne, piękne pokolenie. Pięknie żyło, walczyło i cierpiało. Jeszcze piękniej — umierało.

Spróbujmy jednak zbadać „N. Wolę”, jako zjawisko społeczne. Jej dzieje, ideologię, podkład społeczny.

Powstała, jak wiadomo, po rozłamie

w poprzedniej partji „Ziemia i Wola”. Ta ostatnia była partją naiwnych „narodników”, którzy poszli „w lud”, wierząc święcie, że ten lud szybko się zbudzi, powstanie i dokona zasadniczego socjalnego przewrotu. „Ziemia i Wola” napotkała jednak na swej drodze władzę carską, policję i administrację. Wobec tego zaczęły w niej wzrastać polityczne pierwiastki, utworzyło się skrzydło terrorystyczne. Ten rozdział wewnętrzny ujawnił się w sposób bardzo silny na t. zw. „Woroniejskim” zjeździe 1879 r. Rozdział stał się rozłamem.

Polityczna i terrorystyczna część utworzyła właśnie „Narodną Wolę”; ta zaś grupa, która chciała trwać w czysto społecznej propagandzie wśród ludu, utworzyła t. zw. „Czornyj Pieriediel” (nowy podział gruntów), „Pieriediel” nie miał, oczywiście powodzenia i stopniowo zanikł; częściowo znalazł się pod wpływem marksizmu i przekształcił się w pierwsze grupy socjalnej demokracji (Plechanow).

Rodowód ideologiczny tych wszystkich „narodniczkich” organizacji (bo i „N. Wola”, mimo „polityki” i teroru, tkwiła w narodnicztwie), był nieskomplikowany. Oto na miejsce dawnych rewolucjonistów z pośród szlachty, — „dworian” — jak dekabrysty lub Herce, przyszli rewolucjonisci z pośród inteligencji drobnomieszczkańskiej, t. zw. „raznozcyców”. Ich natchnieniem stał się Czernyszewskij. Stopniowo zakładano fundamenta wielkiej i różnorodnej w odcieniach ideologii „Narodnicztwa”. Była to wiara w chłopca; w jego gminę, — „obszczyne” — i jego instynkt socjalistyczny; w możliwość szybkiego socjalnego przekształcenia całej Rosji bez „polityki” i bez kapitalizmu, bo Rosja rozwija się „własnymi, odrębnymi drogami”. Bakunin podnosił rewolucyjny instynkt chłopca i nawoływał do buntów. Ławrow, drugi filar ideologii, nawoływał raczej do systematycznej propagandy. Gdy zaczął rozwijać się „polityczny” kierunek w narodnicztwie (walka z caratem), zacerpięto

trochę blankistowskich pierwiastków od Tkaczewa, który doradzał spisek i pochwylenie władzy politycznej.

Jak widzimy, rewolucyjne skrzydło wielkiego prądu „Narodnicztwa” — bo było i konserwatywne — miało szereg odcieni. „N. Wola” stała się częścią tego skrzydła, ale miała wewnątrz organizacji różne kierunki, które łączyła wspólnie odczuwana konieczność politycznej walki z caratem przy pomocy teroru. Jedni raczej myśleli o konstytucji, jak Morozow; drudzy, idąc za Tkaczewem, chcieli opanowania władzy i bezpośredniego przejścia do Socjalizmu, jak Tichomirow lub Osanin; trzeci pragnął przedewszystkiem wolności obywatelskiej, która umożliwiłaby kolejną dalszą walkę o Socjalizm, — jak Żelabow i Michajłow. Te przeróżne kierunki miały jednak u podstaw przeważnie narodniczką ideologię, lub przynajmniej frazeologię. Zresztą „N. Wola” przebywała pewną ewolucję, co dobrze podkreśla t. Perl w swej pracy o „Dziejach ruchu socjalistycznego w zaborze rosyjskim”. Gdy „Proletariat” polski zawieriał sojusz z N. Wolą, wiara w możliwość pochwylenia władzy wygasła już niemal doszczętnie, i taki P. Jakubowicz, poeta i „młody” narodowolec wierzył raczej w to, iż carat zachwieje się pod ciosami rewolucjonistów i wówczas nawet sam „tron” zwróci się do narodu... A wtedy przewrót polityczny pociągnie za sobą gospodarczy, społeczny. Ciekawe, jak łatwym wyobrażali sobie ci narodowolcy przewrót społeczny! Tow. Perl podkreśla, że polski „Proletariat”, mimo, że był pod wielkim wpływem pod wpływem ideologii narodowolców, tej wiary nie podzielał; na polskim gruncie widział silną burżuazję i z całą świadomością stwierdzał tę silną wroga (mowa Waryńskiego na sądzie).

Partja N. Woli była oczywiście organizacją inteligentką. Mimo oficjalnej ideologii narodniczką, „ludu” — wiejskiego w organizacji nie było. Natomiast byli robotnicy i nawet odgrywali znaczną rolę, aczkolwiek w ideologii partja przypisywała robotnikom tylko pomocniczą funkcję.

Objektywnie jednak, pomimo swój inteligentki charakter, N. Wola przez swą urzędową „narodniczką” ideologię wy-

rażała interesy chłopca rosyjskiego, którego reforma 1861 roku formalnie uwolniła od pańszczyzny, ale faktycznie dzięki małym „przydziałom” ziemi pozostała w warunkach oplakanych, półfeudalnych, w zależności od sąsiada-obszarnika. Dopiero w r. 1903 chłop ruszył się sam, organizując wielkie ruchy chłopskie. Dopiero w r. 1917 te stosunki półfeudalne zostały na dobre usunięte — po rewolucji „październikowej”. W ten sposób rewolucyjne narodnicztwo miało swą stronę naiwną, utopijną, ale miało też stronę silną, głęboko tkwiącą w rzeczywistości. Naiwnością była teoria o odrębnych drogach Rosji, o wyminięciu okresu kapitalizmu, o bezpośredniej gotowości ówczesnego chłopca do walki; naiwnością zarazem była wiara w łatwość pochwylenia władzy; niektórym narodowolcom wydawało się, że samodzielnosc z biurokracją są niemal przypadkową i mechaniczną doczepką do masy chłopskiej, gotowej do przewrotu i socjalizmu. Silną zaś stroną było wycucie, że w chłopie rosyjskim tkwią wielkie potencje rewolucyjne. Jest to ta myśl, którą później silnie zaakcentowali bolszewicy w polemice z mieńszewizmem, szukającym oparcia dla proletariatu nie w masach chłopskich, ale raczej w postępowej burżuazji („kadetach”).

Za spadkobierców N. Woli zaczęła się później uważać partja „eserów” (socjalistów - rewolucjonistów). Istotnie, przejęła od narodowolców teror, część wiary w socjalistyczną naturę chłopca, wreszcie (częściowo) dość oryginalną teorię socjalistyczną narodników (Ławrowa, później Michajłowskiego), mianowicie — że niema obiektywnego procesu dziejowego, lecz „krytycznie myśląca jednostka” sama urabia sobie dzieje wedle własnych ideałów. Była to tak zwana „subiektywna” szkoła w socjologii. Odzwierciedlała naturalnie poprostu względny zastój życia rosyjskiego, bierność mas chłopskich i — heroiczną walkę terrorystów — „jednostek” o lepsze jutro.

Był to rzeczywiście tragiczny pojedynek: garści inteligentów z potęgą samodzielną. Cała Europa z zapartym tchem śledziła perypetje tej nierównej walki. Wiadomo, że nawet Marks i Engels, nieublagani wrogowie carskiej Rosji, z wiarą przyglądali się rewolucyjnej

NA MARGINESIE

Opowiadano mi kiedyś anegdotkę żydowską o biednej wdowie, która, mając córkę na wydaniu, poszła na grób męża radzić się, jak ma sobie radzić.

— Córka nasza już jest dorosła panna — biadała uboga wdowina — czas ją wydać zamąż. Co mam uczynić?

— To wydadz ją zamąż — odezwał się jakiś ukryty za nagrobkiem żartowniś.

— Kiedy nie mam dla niej posagu, Bieda w domu, że aż piszczy.

— No to nie wydawaj jej zamąż — odezwał się grobowym głosem żartowniś.

— To zostanie starą panną — tkła wdowina.

— To wydadz ją zamąż.

— Mówię ci przecież, że nie mam dla niej posagu.

— To nie wydawaj jej zamąż.

DIALOG TEN TRWAŁ PODOBNO BARDZO DŁUGO.

W sferach decydujących odbywają się codziennie narady.

— Wpłynął wniosek poselski zwolnienia sesji nadzwyczajnej Sejmu — raportuje dygnitarz Nr. 1.

— No to trzeba zwołać — odpowiada dygnitarz Nr. 2.

— Ale powiedziałem przecież, że ten Sejm już nie zabierze głosu — replikuje dygnitarz Nr. 1.

— Racja. No oczywista, że w takim razie nie można go zwołać.

— Powiedzą, że łamiemy Konstytucję, bo według Konstytucji na żądanie...

— Słusznie, słusznie. Należy Sejm zwołać.

— To zaraz wyciągną sprawę Czechowicza, przekroczenia budżetowe i t. p.

— Ano, to nie zwolnijmy sesji.

— Z drugiej strony Sejm musi ratyfikować traktaty, konwencje...

— Ależ naturalnie, musimy go zwołać.

— Zwołamy, to zaraz zgłoszą wniosek o votum nieufności.

— To nie zwolniamy Sejmu.

— A Konstytucja...

DIALOGI TEGO RODZAJU TRWAJĄ TAKŻE JUŻ DOŚĆ DŁUGO.

Dwie ślepe uliczki...

XYZ.

100% FILM ŚPIEWNODZWIĘKOWY „RIO-RITA”

po cenach popularnych na rzecz kolonji letnich dla dzieci zostanie wyświetlony w kinie „Splendid” w niedzielę, dn. 18 maja, o godz. 12 w południe.

Bilety po 80 gr. i 1 zł. do nabycia w szkołach powsz. Dzika 6 od g. 2 — 10 wieczór, Twarda 22 od godz. 8 — 10 wieczór, w kooperatywie „Praca” — Pawia 1, zaś w niedzielę od godz. 10 rano w kasie kina.

walce narodowolców; gotowi byli nawet wierzyć (znane oświadczenie Engelsa) w bezpośrednie przejście Rosji do Socjalizmu.

Nierówny był to pojedynek. Kulminacyjnym punktem było zabójstwo cara 1 marca 1881 r. Później stopniowo partja załamuje się. Wodzowie aresztowani, zakrada się straszna prowokacja. Ale prowokacja Degajewa, którym kierował znany „nad”-szpicel Sudiejkin (potem zabity), sama była wyrazem rozkładu partji; chwila rewolucji jeszcze nie nadeszła, przemysł dopiero zaczął się rozwijać. Zniechęcony do walki rewolucyjnej jeden z ideologów N. Woli Lew Tichomirow, staje się nagle — monarchistą, wstępuje w Moskwie do redakcji ultra-radykałnych „Moskiewskich Wiedomości” i wydaje słynną książkę „Dlaczego przestałem być rewolucjonistą?”

Cały szereg rewolucjonistów, jak Łopatkin, Orzych i inni — próbuje odbudować sławną partję, ale to się nie udaje. Panowanie nowego cara Aleksandra III staje się okresem beznadziejnej, czarnej reakcji. Brat Lenina Uljanow, próbuje w r. 1887 przerwać tę grobową ciszę zamachem na cara, ale zostaje aresztowany i powieszony.

Bohaterskie zmagania się „N. Woli” z caratem znalazły żywy oddźwięk wśród Polaków. Polski „Proletariat” był pod urokiem narodowolców. Stąd znana umowa obu partji, w której przyrzekają sobie wspólną walkę z caratem; po zwycięstwie atoli Centr. Kom. „Proletariatu” obejmuje samodzielne kierownictwo w Polsce. Tow. Perl widzi tu pierwiastki ideologii niepodległościowej w „Proletariacie”. Ale i w samej „N. Woli” nie brakło rewolucjonistów-Polaków. Należy podkreślić, iż „N. Wola” śmiało stawiała sprawę narodowościową; „Narody, siłą przyłączone do caratu rosyjskiego, mają prawo oddzielić się” — pisał „program robotników-członków N. Woli”.

Ze czcią wspominamy bohaterską walkę narodowolców. Zwłaszcza niezwykła moralna siła tych nieustraszonych terrorystów przykuwa naszą uwagę i rodzi głęboki podziw.

Kazimierz Czapiski.

Co powiedział p. Dewey PRZEDSTAWICIELOWI AJENCJI „PRESS“?

Amerykański doradca finansowy Rządu polskiego i członek Rady Banku Polskiego, p. Charles S. Dewey, przyjął redaktora Agencji PRESS i udzielił mu następujących informacji:

— W prasie zagranicznej pojawiły się głosy, że podczas swego pobytu w Rumunii poruszył Pan sprawę rozbudowy rumuńskiej sieci kolejowej, celem ożywienia tranzytu przez Polskę do Gdyni i przez Rumunię do portów Galacu i Konstancy? — pytamy.

— Istotnie, o ile mi wiadomo, Rząd rumuński interesuje się żywa tą sprawą i w swych planach rozbudowy sieci kolejowej uwzględnił możliwość takiej organizacji kolejnictwa, aby ułatwiło ono pozyskanie transportów tranzytowych przez terytorium Rumunii dla portów w Galacu i Konstancy.

— Stąd — wywodzi dalej p. Dewey — transporty te mogłyby iść, korzystając z rumuńskich linii okrętowych i kolejowych do Konstantynopola, Pireus, Hajfy, Jaffy i Aleksandrii. Sprawa wyzyskania polskiej sieci kolejowej dla przewożenia ładunków tranzytowych interesuje się od dawna i poświęciłem jej w mej działalności w Polsce dużo uwagi. O ile chodzi o tranzyt kolejowy, ma Polska bardzo dogodnie położenie geograficzne, a port w Gdyni ułatwia przeladunek towarów, przewożonych morzem.

DNIOŚLA ROLA PORTU W GDYNI

Port ten razem z portem gdańskim i polskimi kolejami państwowymi stanowi nie tylko bezpośrednią, lecz w większości wypadków najkrótszą linię komunikacyjną dla tranzytu towarów do szeregu ośrodków w państwach sąsiednich, które mogą być uważane za sierć gospodarczą polskich kolei.

Rozwój linii tranzytowych między Gdańskiem i Gdynią na Bałtyku a portami rumuńskimi na Morzu Czarnym ma logiczne uzasadnienie zarówno pod względem historycznym, jak i z punktu widzenia obecnego rozwoju tych krajów. Dlatego też rozszerzenie rumuńskiej sieci kolejowej w kierunku ożywienia komunikacji na terytorium Rumunii interesuje żywo sferę rządową w Rumunii, które zajęły się tym problemem.

MOŻLIWOŚCI POŻYCZEK NA RYNKU AMERYKAŃSKIM

Przechodzimy do spraw kredytowych. — Czy możliwe jest obecnie ułożenie pożyczek polskich na rynku amerykańskim? — pytamy.

P. Dewey odpowiada: — Każdy człowiek wydaje pieniądze najprzód na własne potrzeby, a to, co mu pozostaje, może komu innemu pożyczyc. Otóż należy wspomnieć, że w ciągu ostatnich 18 miesięcy trudno było na rynkach światowych o pieniądze, gdyż były one pochłaniane przez potrzeby wewnętrzne na tych rynkach. Dlatego też nie było również nadwyżki pieniędzy na rynku amerykańskim, którą można było pożyczyć Europie. Należy dalej pamiętać, że kursy obligacji pożyczek europejskich na rynku amerykańskim były zależne od wartości pieniądza na tym rynku. Wskutek tego obecnie cena papierów wartościowych na rynku amerykańskim jest w wielu wypadkach niższa od ceny kursu emisyjnego tych obligacji.

— Odnosi się to również do obligacji 7-procentowej pożyczki stabilizacyjnej polskiej, której kurs wynosi obecnie 85 dol. wobec 92 dol. kursu emisyjnego. Ten stan rzeczy dowodzi, że obecnie niema na rynku amerykańskim nadwyżek, które mogłyby być zużyte na udzielenie pożyczek zagranicy. W przyszłości jednak — oświadcza p. Dewey — kurs pożyczki stabilizacyjnej nie tylko pójdzie w górę, ale przewyższy jej kurs emisyjny. Będzie to dowodem, że na rynku amerykańskim powstała nadwyżka pieniądza.

SĄD NAJWYŻSZY KOŃCZY ROZPATRYWANIE PROTESTÓW WYBORCZYCH

Izba dla spraw wyborczych Sądu Najwyższego kończy już rozpatrywanie protestów przeciwko wyborom do Sejmu i Senatu w r. 1928.

Niezałatwionych pozostało 6 skarg. Z tych jedna z okręgu wyborczego Nr. 25 Biała Podlaska załatwiona zostanie w poniedziałek dn. 19 b. m. Pozostałe pięć skarg z okręgów: Nr. 43 Wadowice, Nr. 48 Przemysł, Nr. 60 Pińsk, Nr. 63 Stanisławów i Nr. 68 Krzemieniec nie mają jeszcze narazie wyznaczonych terminów, gdyż właściwe Sądy Okręgowe, którym Sąd Najwyższy polecił przeprowadzenie dodatkowych dochodzeń i przesłuchanie świadków nie nadesłały dotąd aktów.

W każdym razie izba dla spraw wyborczych Sądu Najwyższego zakończyła ma swoje czynności do połowy m. czerwca r. b.

Po plebiscycie w Zagłębiu Borysławskim

„DWÓJKA“—5.232, „JEDYNKA“—1.854

(Korespondencja własna).

Według ostatecznych danych, wyniki plebiscytu w Zagłębiu Borysławskim przedstawiają się, jak następuje:

Lista nr. 2 (klasowych związków zawodowych) otrzymała 5.232 głosy. Lista nr. 1 (B. B. S.) — 1.854 głosy. Czyli, że na klasowe związki zawodowe padło 73.98% głosów, a na B.B.S. — przy stosowaniu niesłychanego teroru i przekupstwa, tylko 26.02% głosów. Z tego — w Borysławiu: na listę Nr. 2 padło 3.940 głosów, na listę Nr. 1 — 1301 głosów; w Drohobyczu — na listę Nr. 2 — 837 głosów; na listę Nr. 1 — 531 głosów; w Schodnicy — na listę Nr. 2 — 455 głosów, na listę Nr. 1 — 22 głosy.

B. B. S. wystawiła swoje „najcięższe armaty”, wysyłając do zagłębia Borysławskiego na kilkodniowy pobyt przed plebiscytem Moraczewskiego, Jaworowskiego, Prausowa i Downarowicza... Za głosy płacono od 5 zł. do 20 złotych, „opornym” robotnikom grożono pozbawieniem pracy.

A jednak — mimo to — chociaż na listę B. B. S. głosowali nie tylko bebesowcy, ale wszyscy wogóle „sanatorzy”, strzelcy i wszelka zbiranina, śpieszająca na rozkaz Rządu, w sukurs bebesowcom; chociaż terror i nieuczciwość BBS. dochodziła do tego, że np. w firmie „Limanowa”, gdzie BBS. otrzymała 571 głosów (czyli prawie 1/3 wszystkich głosów w Zagłębiu Borysławskim) należy się liczyć z unieważnieniem wyborów, z powodu pogwałcenia tajności głosowania, a w firmie „Nafta”, gdzie ma 185 głosów, właścicielem jest szwagier Moraczewskiego, który bynajmniej nie za chowywał się „obojętnie” wobec plebiscytu — mimo to wszystko B. B. S. otrzymała zaledwie 26% głosów! Bardzo oplakany wynik, przy tego rodzaju kampanji!

Dalszy ciąg plebiscytu odbędzie się: dn. 21 maja — w Bitkowie, dn. 28 maja — w Krośnieńskiem.

Nie wątpimy, że również robotnicy tych okręgów, głosując na listę Nr. 2 — klasowych związków zawodowych —

dadzą godną odpowiedź bebesowskiemu zdradcom.

Bor.

Tyle nasz korespondent. Sens polityczny plebiscytu borysławskiego polega na tym, że ujawniony został stosunek liczebny

sił socjalistycznych i sił „sanacyjnych”. Na „jedynkę” głosowali bowiem zarówno zwolennicy B. B. S., jak i zwolennicy „Federacji Pracy”, Związku Strzeleckiego i t. d., wogóle wszyscy, związani z „sanacją” lub zależni od „sanacji”.

By mieć pełną i dokładną ocenę wyników, należałoby wziąć do ręki komplety „Przedświutu” i odczytać uważnie liczne artykuły i korespondencje, malujące w słowach... dosadnych „zupelny” zanik, „ostateczną klęskę”, „nieodwołalne bankructwo” i t. d., i t. p. PPS. w Zagłębiu Borysławskim. Teraz mamy cyfry, które mówią same za siebie.

Czekamy z kolei na decyzję Bitkowska i Krosna.

PRZED OTWARCIEM SEJMU ŚLĄSKIEGO

Polemizować z „komentarzami” prasy „sanacyjnej”, które mi zapożyczono łaskawie wyniki wyborów do Sejmu śląskiego, — właściwie nie warto. „Komentarze” te robione były ponadto już bezceremonialnie. P. P. S. poniosła „klęskę”, bo... zwiększyła liczbę głosów o parę tysięcy; lista p. Korfaniego „rozbiła” głosy polskie, bo... skupiła ich najwięcej; p. woj. Grażyński „wygrał”, bo... stracił kilkadziesiąt tysięcy zwolenników od marca r. 1928. Cała ta swoista „logika” nie mieści się ani rusz w mózgu przeciętnego obywatela. Budzi wesołość. Wesołość jest w danym wypadku odpowiedzią najlepszą.

Dajemy poniżej garść ostatnich wiadomości ze Śląska. Według tedy ostatnich i ostatecznych wyników wyborczych P. P. S. uzyskała:

- 1) w okręgu Cieszyn—Bielsko—Pszczyna — Rybnik — 30.706 gł.;
- 2) w okręgu Katowice — 13.412 gł.;
- 3) w okręgu Królewska Huta — 8.808 gł.

Razem w całym województwie śląskim

52.926 gł.

B. B. S. wykazał dowodnie, że nie istnieje, jako ruch społeczny w naj-

skromniejszym choćby słowa znaczeniu. Nie pomogły też „odezw’y” p. Biniszkiwicza, przerażające wprost swym bezgranicznym cynizmem i bezczelnym oczernianiem przeciwników; p. Biniszkiwicz zlikwidował własnymi rękami własną rolę w życiu ludności śląskiej. Teraz posłowie socjalistyczni rozpoczyna walkę i pracę na terenie Sejmu Śląskiego; cała Partja zaś musi ze zdwojoną energią wspierać wysiłek naszej dzielnej Organizacji Woj. Śląskiego.

Śląsk Cieszyński wykazał raz jeszcze, jak zawsze, swoją wierność dla Czerwonego Sztandaru.

PIERWSZE POSIEDZENIE.

„Polska Zachodnia” zamieszcza informację, że pierwsze posiedzenie nowego Sejmu śląskiego odbędzie się we wtorek, 27 maja. Na posiedzeniu tem dokonane będą wybory marszałka sejm, jego zastępcy i sekretarzy.

URZĘDOWE OBLICZENIA WYNIKÓW WYBORÓW W KRÓLEWSKIEJ HUCIE.

Katowice (PAT). Według urzędowych obliczeń, wynik wyborów do sejm śląskiego w okręgu wyborczym Nr. 3, Królewska Huta, przedstawia się następująco: Uprawnionych do głosowania było 196.001 osób, głosowało 182.638. Waż-

nych głosów oddano 181.540, nieważnych — 1098.

Poszczególne listy uzyskały głosów: Lista Nr. 1 — 36.663, lista Nr. 2 (BBS.) — 1.377, lista Nr. 3 — 7.613, lista Nr. 4 (PPS.) — 8.808, lista Nr. 6 — 11.868, lista Nr. 7 — 12.486, lista Nr. 8 — 29.963, lista Nr. 10 — 233, lista Nr. 11 — 66.132, lista Nr. 12 — 1838, lista Nr. 13 — 702, lista Nr. 14 — 4657.

Podział 15-tu mandatów na poszczególne listy jest następujący: Lista Nr. 1 (Katolicki Blok Ludowy) — otrzymała 3 mandaty, lista Nr. 4 (P. P. S.) — 1 mandat, lista Nr. 6 (Blok Jedności Robotniczej — Chłopskiej) — 1 mandat, lista Nr. 7 (Narodowy Ruch robotniczy) — 1 mandat, lista Nr. 8 (Chrześc. Zjedn. Pracy) — 3 mandaty, lista Nr. 11 (Deutsche Wahl-gemeinschaft) — 6 mandatów.

WYJAŚNIENIE.

We wczorajszej naszej notatce o wyniku wyborów na Śląsku Cieszyńskim, podane zostało, iż P. P. S. otrzymała głosów 21.166, a niemieccy socjaliści — głosów 6.347.

Oczywiście cyfry te nie obejmują całego okręgu cieszyńskiego, składającego się z powiatów: cieszyńskiego, bielskiego, pszczyńskiego i rybnickiego, gdzie PPS. otrzymała ogółem 31.000 głosów, a socjaliści niemieccy — 11.024 głosów.

Po krwawych zajściach w Olkuszu

MACHINACJE P. OTTO, DYREKTORA FABRYKI NACZYŃ EMALJOWANYCH

ARESZTOWANIE ROBOTNIKÓW

Osobą dyrektora Otto nie warto byłoby się zajmować, gdyby nie okoliczność, że pan ten objął urzędy państwowe i wciąga obce państwo do interwencji w wewnętrzne sprawy zakładów Westenowskich. Rola tego pana w fabryce, jako administratora, polega na donosicielstwie i wszelakiego rodzaju intrygom przeciwko urzędnikom - Polakom i wybitniejszym robotnikom. W Zarządzie samym niema on nic do mówienia, albowiem za niego załatwiają wszystko inni panowie, pochodzący z niemieckiego, do których p. Westen ma znacznie więcej zaufania, chociażby dlatego, że panowie ci nie zniżają się do roli donosicieli wobec swoich podwładnych pracowników.

Awantury w dn. 9.IV b. r. wywołane były posunięciami p. Otto, który wytłumaczył Zarządowi niemieckiemu, że bezrobocie jest tak wielkie, iż z łatwością można będzie, nie wypowiadając umowy zbiorowej ze Związkiem Metalowców, zmniejszyć zarobki. Za namową tego pana Zarząd fabryki rozpoczął redukcję stawek akordowych z jednoczesnym ogłoszeniem znacznych redukcji, którą objęci zostali przeważnie członkowie Związku i najbardziej społecznie delegaci. Cała ta akcja, niegodna przyzwoitych ludzi, pomyślana była w ten sposób, żeby zastraszyć redukcją robotników, którzy bez szemrania przyjmą podyktowane przez zarząd fabryki warunki.

Ponieważ wśród pracujących przy remoncie robotników rozpoczął się ferment, bo przyjmując ich na nowych warunkach, obniżając zarobki z jednoczesnym natychmiastowym wyrzuceniem, jeżeli robotnik nie będzie się podobał,

bez dwutygodniowego wypowiedzenia; dalej — ponieważ p. Otto nie grzeszy odwagą, nie mając czystego sumienia — rozpoczął na starania, przy pomocy konsula austriackiego, by w Olkuszu władze sądowe przeprowadziły aresztowania domniemych sprawców wywiezienia p. Otto z zakładów.

W dniu 7 maja b. r. wieczorem przybył do Olkusza Prokurator Sądu Okręgowego, którzy w obecności sędziego śledczego i miejscowego komendanta policji powiatowej przesłuchał członków Zarządu Związku Metalowego. W rezultacie zostało 5 robotników aresztowanych. Charakterystycznym jest, że władze sądowe po zajściach nikogo nie aresztowały, uważając, że nie mają dostatecznych ku temu danych. I nic dziwnego, bo w takiej zawierusze, jaka była w Olkuszu, ustalić odpowiedzialność poszczególnych osób, którzy wyprowadzali z zakładów p. Otto — było ponad siłę władz sądowych. Jesteśmy przekonani, że dane, które otrzymaliśmy — przy pomocy donosicielstwa p. Otto nie ostaną się na sądzie. Miejscowi robotnicy chcieliby, żeby jaknajprędzej odbył się sąd, wychodząc ze słusznego założenia, że będzie to sąd nie nad robotnikami, których prowokowano do zajść, lecz nad całym zarządem fabryki, a przede wszystkim nad głównym sprawcą tych zajść, p. Otto.

ECHA ZGONU TOW. STANISŁAWA POSNERA ZAMIAST KWIATÓW NA TRUMNĘ TOW. STANISŁAWA POSNERA

składają pracownicy kelnerscy firmy L. Lourse 11 zł. na Robotnicze Tow. Przyjaciół Dzieci.

Gen. Wiktor Dąbkowski (Częstochowa) — zł. 30 na Robotnicze Tow. Przyjaciół Dzieci.

M. Ch. — zł. 20 na Towarzystwo Klubów Kobiet Pracujących.

Doktorowa Juljanowa Handelsmanowa złożyła zł. 20 na T. U. R.

KONDOLENCJE.

W dalszym ciągu nadeszły kondolencje od p. Tytusa Filipowicza (z Warszawy); od Zarządu Tow. Kultury Etycznej im. Edwarda Abramowskiego.

sztowały, uważając, że nie mają dostatecznych ku temu danych. I nic dziwnego, bo w takiej zawierusze, jaka była w Olkuszu, ustalić odpowiedzialność poszczególnych osób, którzy wyprowadzali z zakładów p. Otto — było ponad siłę władz sądowych. Jesteśmy przekonani, że dane, które otrzymaliśmy — przy pomocy donosicielstwa p. Otto nie ostaną się na sądzie. Miejscowi robotnicy chcieliby, żeby jaknajprędzej odbył się sąd, wychodząc ze słusznego założenia, że będzie to sąd nie nad robotnikami, których prowokowano do zajść, lecz nad całym zarządem fabryki, a przede wszystkim nad głównym sprawcą tych zajść, p. Otto.

Dlaczego potrzeba było aresztować ludzi, którzy pracują w zakładach od kilku lat, trudno dociec. Przypuszczamy, że władze sądowe, po bliższym zbadaniu aresztowanych, wypuszczą ich na wolność.

Najwymowniejszą charakterystyką p. Otto jest to, że „pomimo kompromitacji, jaka go spotkała, dotychczas siedzi w Olkuszu i na „własną rękę”, przy pomocy przekupstw i t. p. — przeprowadza „dochodzenia”, kto go wyprowadzał z fabryki.

Organizacje zawodowe jeszcze przed wojną, a i obecnie także; przeciwstawiają się wszelkim gwałtom, jakkolwiek rozumieją, że rozpac i widmo nędzy, na tle ogólnego bezrobocia, jest jaknajgorszym doradcą. Jednakże nie pamiętamy wypadków, żeby wywieziony Dyrektor fabryki pozostawał w zakładach, zgóry wiedząc, że całe otoczenie, zarówno urzędnicy jak i robotnicy, mogą mieć dla niego tylko pogardę.

K. K.

PRZEGLĄD PRASY

Ich zmartwienia.

Prasa sanacyjna i prosanacyjna, zamiast troszczyć się o własne sprawy, przedstawiając się — jak wiadomo — jaknajgorzej, „martwi się” o Centrolew i za Centrolew.

„Przeгляд wieczorny” stara się wygrywać Piasta przeciw dwóm innym stronnictwom na tej jedynie podstawie, że Piast, rozpatrując sprawę zjednoczenia chłopskiego, domaga się nie doroznego związku wyborczego, lecz trwałego zespolenia chłopstwa. I to brukowiec sanacyjny nazywa wystąpieniem przeciw „zielonemu frontowi”. Oj, „zielono” w głowach redaktorów sanacyjnych!

„Kurier Polski” znowu przejmując się tem, co zrobi Centrolew na sesji nadzwyczajnej Sejmu: czy pójdzie na „rozgrywkę” z Rządem, czy też zechce współpracować z Rządem. Pismo to szermuje żargonem sanacyjnym o interesach partyjnych i państwowych, które jakoby w Centrolewie klóca się ze sobą. Ale ani razu nie wspomina o tem, że Rząd obecny jest dla Sejmu rządem nielegalnym, w tem znaczeniu, że powstał naprzekór Sejmowi i do walki z Sejmem. Jeżeli tedy jest mowa o współpracy, to przedewszystkiem musi być Rząd, jeśli już nie zaufania Sejmu, to przynajmniej tolerancji przez Sejm. A jak Sejm może tolerować rząd o jaskrawo wrogim charakterze wobec Sejmu!

Różne.

„Przedświt”, pisząc o plebiscycie w zagł. naftowym, oznajmia, że administracja i policja pomagała... P. P. S. W Warszawie znowu — wedle organu B. B. S. — Komisarjat Rządu pomagał P. P. S. w obchodzie 1 Maja. Maluczko, a przeczytamy w „Przedświucie”, że Piłsudski popiera P. P. S. na szkodę B.B.S.

„Nasz Przegląd” ze zwykłą arogancją napada na Egzekutywę Międzynarodówki Socjalistycznej za jej stanowisko w sprawie Indii, sjonizmu, wobec narodów, wchodzących w skład Rosji sowieckiej. Przemądrzały nacjonalista żydowski uważa siebie za uprawnionego do udzielania nauk przywódcom Międzynarodówki. On „wie lepiej” od ludzi, którym pod względem inteligencji, znajomości rzeczy i zasług nie dorasta do kolan. Śmieszny zarozumialec „poucz” Międzynarodówkę, że „bez akcji zbrojnej nie zdobywa się nigdy niepodległości”, ale swoim sjonizmem tego nigdy jeszcze nie powiedział. Im wystarczy „deklaracja Balfoura” i dyplomacja bankierów żydowskich.

Miesięcznik „Pologne”, wychodzący w Paryżu, a subsydjowany przez Rząd, w numerze majowym omawia przysilenie rządowe po dymisji p. Bartla. Otóż stwierdza on, że marsz. Piłsudski był zdania, że min. Prystor mimo votum nieufności ze strony Sejmu, powinien być zostać w Rządzie. Wobec tego nie można było utworzyć nowego rządu przed 1 kwietnia, t. j. przed końcem sesji zwyczajnej. „Należało tedy wygrać dwa tygodnie. I „gra” rozpoczęła się” — pisze p. Smogorzewski.

W ten sposób organ sanacyjny w Paryżu potwierdza to, co pisała prasa opozycyjna, że kandydatury marsz. Szymańskiego i Jana Piłsudskiego wysunięto dla „gry”, dla wygrania na czasie, czemu „zaprzeczała” prasa sanacyjna w kraju, zwałając na opozycję winę za „udaremnienie” misji oba kandydatów nietylę na premiera. ile na... ośmieszanie się we własnym obozie.

Miłe stosuneczki w tej sanacji! Brrrr!... B.

ŁAŃCUCH PRASOWY NA OBOZY STAŁE I WĘDROWNE CZERWONEGO HARCERSTWA

Organizacja Młodzieży T. U. R. planuje urządzenie w lecie b. r. szeregu obozów stałych i wędrownych Czerwonych Harcerzy. Na zorganizowanie tych obozów i udostępnienie ich naszym najmłodszym towarzyszom — brak jest środków finansowych. Wobec czego otwieramy łańcuch prasowy. Ofiary składane należy w Administracji „Robotnika”.

Tow. Natalja Kania składa zł. 5, wzywając tow. dr. J. Michowicza, Z. Żurkównę, t. Wilczyńskiego, t. St. Hermana i t. Marciniaka.

Tow. K. Wojciechowski składa zł. 5, wzywając t. Borowiczową, Olę Bohusównę z Piotrkowa, ob. W. Olszewskiego.

Tow. Zmorzyński składa 5 zł., wzywając t. t. Jana Karaszkiewicza, Jerzego Cesarskiego, Julka Wojciechowskiego.

Tow. Cesarski składa 5 zł., wzywając t. t. Henryka Pańkę, żółtka i Adamowicza z Org. Pocztowej P. P. S.

TELEGRAMY

WALKA O WOLNOŚĆ INDJI

ARESztOWANIA

Bombay, 16 maja. (PAT.). Dziś rano aresztowano tu 100 wolontariuszów Gandhy'ego, którzy wsiadali na okręt, w celu udania się do Shiroda, gdzie zamierzali splondrować składy soli. Biuletynu.

BIERNY OPÓR BĘDZIE STOSOWANY NADAL

Allahabad, 16 maja. (PAT.). Komitet wykonawczy kongresu narodowego obradował przez 3 dni przy drzwiach zamkniętych. Przedmiotem obrad był program prowadzenia dalszego biernego oporu. Powzięto szereg uchwał.

STARCIA

Bombay, 16 maja. (PAT.). W Maynensingh w Bengalu doszło do starcia pomiędzy uczestnikami akcji biernego oporu a policją, przyczem około 90-u osób odniosło rany. Zająście wyniknęło

MOŻLIWOŚĆ ROKOWAŃ Z GANDHIM

Bambay, 16 maja. (PAT.). Koła liberalne oświadczają, że oczekiwane jest wystąpienie rządu w sprawie rozpoczęcia rokowań z Gandhim.

ARESztOWANIE PRZYWÓDCZYNI RUCHU WOLNOSCIOWEGO

Bombay, 16 maja. (PAT.). Przywódczyni ruchu p. Naidu, która spędziła całą noc, otoczona przez kordon poli-

letyn kongresu, którego rozpowszechnianie zostało zabronione, został wczoraj pomimo to wydany. Osoby, które zajmowały się sprzedażą biuletynu, aresztowano.

w związku z wystąpieniami ochotników przeciwko sprzedaży napojów alkoholowych przez agentów rządowych. 34 osoby są ranne.

wystąpienie rządu w sprawie rozpoczęcia rokowań z Gandhim.

cyjny, została dziś rano aresztowana, niezwłocznie jednak zwrócono jej wolność.

EWAKUACJA NADRENI

Paryż, 16 maja. (PAT.). Omawiając rozmowy genewskie, „Petit Parisien” pisze: Ministrowie Briand i Curtius omawiali sprawę ewakuacji Nadrenji.

W sprawie tej powzięto wszelkie potrzebne zarządzenia dla usunięcia z terytorjum Nadrenji ostatnich oddziałów wojskowych w każdej chwili, kiedy uznane to zostanie za stosowne. Minister Curtius wyraził również pragnienie

swego rządu przyspieszenia uregulowania sprawy zagłębia Saary, w celu załatwienia tego zagadnienia przed sesją jesienną Ligi Narodów. Zdaniem dziennika jest rzeczą Niemców przyspieszyć zakończenie tej sprawy, wysuwając propozycje, któreby mogły skłonić Francję do wyrzeczenia się zastawu, jaki na podstawie traktatów może zatrzymać do r. 1935.

BÓJKA W BERLIŃSKIEJ RADZIE MIEJSKIEJ

Berlin, 16 maja. (PAT.). Na wczorajszym posiedzeniu rady miejskiej Berlina doszło do gwałtownej bójki między hitlerowcami a niemiecko narodowymi członkami rady. Hitlerowcy protestowali przeciwko planowi Younga, co wy-

wołało gwałtowne wystąpienie komunistów. W dalszym ciągu posiedzenia doszło do wymiany słów między radcami niemiecko-narodowymi a hitlerowcami. Posiedzenie Rady miało być przerwane. Policja interwenjowała.

NORWEGJA RATYFIKOWAŁA PAKT O NIEAGRESJI

Berlin, 16 maja. (PAT.). Z Oslo donoszą, że Storting ratyfikował wczoraj art. 3-ci podpisanego w dn. 26 września

1928 r. w Genewie powszechnego paktu o nieagresji. Pozostałe artykuły były już przedtem ratyfikowane.

REWELACJE BIESIEDOWSKIEGO

Paryż, 16 maja. (PAT.). „Le Matin” drukuje nowe rewelacje Biesiedowskiego, b. radcy ambasady sowieckiej w Pa-

ryżu. Dotyczą one roli GPU. w życiu wewnętrznym Rosji i zagranicą.

L Y N C Z

Nowy York, 16 maja. (PAT.). Według statystyki, w roku 1929 w Stanach Zjednoczonych było dziesięć wypadków lynczu, czyli o jeden mniej, niż w roku poprzednim. Z liczby tej w stanie Flo-

rida było 4 wypadki, w Texas — 3 i po jednym w Kentucky, Tennessee i Missisipi. Wśród zlynczowanych znajdowało się 7 murzynów i 3 białych.

OFERTA FRANCUSKA na elektryfikację Polski

Francuski Syndykat dla Elektryfikacji Polski zapowiedział w Min. Robót Publicznych zgłoszenie w najbliższym czasie oferty na uzyskanie koncesji elektryfikacji znacznego terenu państwa polskiego.

Jak słyhać — zamierza Syndykat ten ubiegać się o koncesję elektryfikacyjną obejmującą teren, o który pertraktuje z rządem grupa Harrimana, wraz z okrzem przemysłu naftowego i Lwowem. Reprezentantem tego syndykatu francuskiego w Polsce jest dyrektor „Skarbofermu” w Katowicach, p. Michel.

NAWRÓCONY NA „SANACJĘ”

Pos. Buła z P. S. L. Piast zawiadomił swoje stronnictwo, że nie może „pogodzić się” z taktyką klubu poselskiego występującego z jego szeregów.

Mandatu poseł Buła nie złożył pomimo, że przed wyborami podpisał zobowiązanie zrzeczenia się mandatu na wypadek wystąpienia z klubu.

WESOŁY KĄCIK CO KOSZTUJE?

Pawel: — Co kosztuje bułka?
Gawel: — Siedem groszy.
Pawel: — A co kosztuje Buła?
Gawel: — Co kosztuje jeden Buła, trudno powiedzieć, ale wszystkie były już kosztowały 8 milionów.

POS. MACKIEWICZ JAKO... SOCJALISTA

„Przegląd Wileński”, organ Ludwika Abramowicza, wyśmiewa szopkę 1-majową, zaaranżowaną w Wilnie przez t. zw. Federację Pracy. M. i. podaje on sensacyjny szczegół:

„Najciekawszym zaś szczegółem całej tej nieudanej imprezy jest niewątpliwie udział w niej p. St. Mackiewicza, redaktora konserwatywnego „Słowa”, który wygłosił na akademii przemówienie, wykazując elokwentnie znaczenie dnia 1 maja, jako święta pracy i podnosząc zasługi marszałka Piłsudskiego, jako obrońcy interesów robotniczych. Byliśmy bardzo ciekawi, jak p. Cat uzasadni swoje wystąpienie pierwszomajowe w organie szlachecko-ziemiańskim, lecz nie znaleźliśmy o nim żadnej wzmianki nawet. I słusznie. Nie trzeba gorszyć mauluczkich...”

Otóż w „Słowie” nietylko nie było wzmianki o występie monarchisty Mackiewicza na akademii 1-majowej, lecz przeciwnie w piśmie tem złośliwie wydrwiono imprezę Federacji. Redaktor „Słowa” sam tedy kpił z siebie na łamach własnego pisma, czego jednak czytelnicy tej gazety nie mogli się domyśleć.

Ale niech nam kto wskaże drugi kraj, gdzieby monarchista i konserwatysta „sławili” święto socjalistyczne?! Tylko w Polsce „sławkowej” takie rzeczy są możliwe...

Kronika polityczna

WYJAZD P. PREZYDENTA DO SPAŁY.

Wczoraj w południe odjechał na k'lodniowy pobyt do Spały p. Prezydent Rzplitej.

WIZYTA SZEFA SZTABU GENERALNEGO FINLANDJI

Szef sztabu generalnego Finlandji płk. Valenius przybywa do stolicy w poniedziałek dn. 19 b. m. o godz. 6 min. 30. Prócz Warszawy zwiedzić ma także Radom i Kraków. Pobyt płk. Valeniusa w Polsce potrwa do dnia 24 b. m.

POSIEDZENIE KOMISJI KONTROLI DŁUGÓW PAŃSTWA

Przewodniczący Komisji kontroli długów państwa, pos. Krzyżanowski, zwołał na czwartek, 22 b. m., plenarne posiedzenie Komisji, celem dokonania wyboru 2 delegatów do podpisania obligacji pożyczki budowlanej.

Posiedzenie odbędzie się w sali konferencyjnej Min. Skarbu o godz. 10 rano.

Z PREZYDJUM RADY MINISTRÓW

Premjer Stawek przyjął wczoraj przed południem ministra oświaty, Czerwiński, a następnie ministra komunikacji Kühna.

Z kolei premier odbył wspólną konferencję z ministrami: Józefskim, Carem, Czerwińskim, oraz podsekretarzami stanu: Pierackim i Wysockim.

CO SŁYCHAĆ NA ŚWIECIE

POGRZEB FRITJOFJA NANSENA

odbędzie się dzisiaj, 17-go maja. W dniu tym Norwegia obchodzi święto konstytucji swojej. O godzinie 1-ej popoł. wstrzymane będzie cały ruch w stolicy Oslo i cała ludność zachowa ciszę w ciągu 2 minut. Uroczystość żałobna odbędzie się w gmachu uniwersytetu, leżącego w środku miasta, a statem ruszy pogrzeb do krematorium, gdzie zwłoki Nansena zostaną spalone.

DWUGODZINNY STRAJK W PARYŻU

W stolicy Francji zastrajkowali w dn. 15 b. m. pracownicy poczty, telegrafu i telefonu. Strajk trwał dwie godziny, od 11-ej do 1-ej popoł. Był to strajk demonstracyjny, pomyślany jako „ostatnie ostrzeżenie” pod adresem Rządu. Strajk wybuchł na tle ekonomicznym; pracownicy domagają się przystosowania uposażeń do wzrostu drożyzny, co już nastąpiło w innych instytucjach państwowych. Strajk był całkowity i wywołał duże zamieszanie w stolicy.

NOWY AEROPLAN - OLBRZYM.

14-go b. m. startował w Berlinie nowy aeroplan pasażerski Junkersa D 200 i przez 11 godzin utrzymał się w powietrzu.

Nowy ten aeroplan może pomieścić 34 osoby i jest urządzony z najwyższym komfortem.

Z NOWU WSTRZĄSAJĄCA KATASTROFA NA KOPALNI

Na kopalni „Richthofen” w Janowie Śląskim wskutek wstrząsu zapadł się wczoraj o godz. 18-tej filar, zasympując czterech górników. Dwóch z nich wkrótce wydobyto i odwieziono do szpitala. Dwaj inni zginęli: wydobyto jedynie ich

Wiadomości z całego kraju

BARANOWICZE

JESZCZE O „METODACH” P. STAROSTY PRZEPAŁKOWSKIEGO

Wystąpienia na łamach „sanacyjnego” półurzędowego dzienniczka „Życie Nowogródzkie” w sprawie gospodarki miejskiej miasta Baranowicz, które to artykuły pisane są w sposób, wogóle nie licujący z powagą zawodu dziennikarskiego, — spotkały się z jednomyślną potępiającą uchwałą Rady Miejskiej.

Wtajemniczeni twierdzą, że autorem tych artykułów, który ukrywa się przed odpowiedzialnością, jest jeden z wyższych urzędników Starostwa Baranowickiego.

Atak „sanacji” nie ogranicza się jedynie do prasy, o czym świadczy złośliwa presja, wywierana przez starostę Przepałkowskiego na miasto. Życzeniem władzy jest, by miasto Baranowicze, razem z Sejmikiem, wybudowały wspólny szpital, czemu Rada Miejska z całą stanowczością sprzeciwia się, mając smutne doświadczenie, że spółka z Sejmikiem, będącym pod władzą starostów, nie jest dla miasta pożądana, bo na niej zawsze wyjdzie jak „Zablocki na mydle”. Tem-

bardziej, że miasto Baranowicze, jako liczące ponad 30 tysięcy mieszkańców, ma być wydzielone.

Nie chodzi jednak narazie o ten spór, ale o to, w jaki sposób starosta Przepałkowski próbuje zmusić Magistrat do wspólnej budowy szpitala. Oto polecił on opieczętowanie ubikacji ustępowej przez policję w istniejącym obecnie szpitalu, a to jest nawet w stosunku do prywatnych domów niedopuszczalne, bo, przed opieczętowaniem, należy uprzedzić, że w razie niezastosowania się do poleceń sanitarnych władzy, nastąpi opieczętowanie.

Zresztą — komisje sanitarne wyraźnie orzekły, że ten stary szpital znajduje się w stanie możliwym, więc powodów, usprawiedliwiających, chociażby w części takie postępowanie — niema.

Podobne postępowanie starosty wywołało zrozumiałe oburzenie ludności, szczególnie chorych, którzy znajdują się na leczeniu w szpitalu miejskim.

KALISZ

MOTOCYKL WPADŁ NA STERTĘ KAMIENI

DWIE OSOBY PONIOSŁY ŚMIERĆ.

Onegdaj, około godziny 20-tej, na odcinu szosy Szczypiorna — Kalisz wydarzyła się fatalna w skutkach katastrofa.

Motocykl, którym jechał porucznik 20 p. strzelców kaniowskich, Kazimierz

Ratajski, oraz syn obywatela kaliskiego, Wacław Hübnier, wpadł na stertę kamieni. Porucznik Ratajski poniósł śmierć na miejscu, zaś Hübnier odniósł ciężkie okaleczenia i przewieziony do szpitala w Kaliszu, zmarł.

KATOWICE

TRAGICZNE SKUTKI NIEOSTROŻNEGO OBCHODZENIA SIĘ Z BRONIĄ

Starszy posterunkowy komisariatu Zawodzie, Małek, po powrocie ze służby wyładowując broń, wskutek nieostrożnego obchodzenia się, spowodował

wystrzał. Kula trafiła jego żonę w brzuch. Dzięki natychmiast dokonanej operacji, życiu rannej nie zagraża niebezpieczeństwo. (PAT).

Życie i praca Robotniczej Warszawy

NIELUDZKI FABRYKANT

W fabryce pudełek Adamskiego, przy ul. Rejtana 9, pracowała od jakiegoś czasu Jadwiga Olesińska, której przed paru dniami zmarł brat. Olesińska prosiła o zwolnienie z pracy na dzień pogrzebu. Adamski prosił tej brutalnie odmówił. — Mimo to Olesińska, nie mogąc się pogodzić z tem, że nie odda ostatniej posługi bratu — poszła na pogrzeb.

Adamski odrazu z miejsca wydalil Olesińską z pracy, nie dając jej nawet dwutygodniowego odszkodowania.

Nawet na naleganie inspekcji pracy Adamski nie chciał wypłacić odszkodowania, — a jedynie zgodził się na to, by Olesińska pracowała jeszcze 2 tygodnie. Olesińska, nie chcąc narażać się na szczykan odmówiła.

WYDZIERŻAWIENIE KUJAWSKIEJ ELEKTROWNI OKRĘGOWEJ „ELECTROINWEST“-OWI,

W wyniku rokowań władz centralnych ze szwedzką grupą, reprezentowaną przez „Electroinvest” o wydzierżawienie elektrowni kujawskiej we Włocławku, wyraziły władze centralne zgodę na tę transakcję i upoważniły magistrat włocławski do podpisania umowy szczegółowej z „Electroinvestem”. Koncern szwedzki przejmie elektrownię we Włocławku za sumę 7.500.000 zł., udzieli ponadto magistratowi m.

Włocławka pożyczki w wysokości 3 milj. zł. na przeprowadzenie wodociągów i kanalizacji. Niezależnie od tego magistrat będzie miał zastrzeżony udział w dochodach elektrowni w wysokości 2 proc. ogólnych dochodów. Na poczet tego udziału magistrat otrzyma zaliczkę w wysokości 1 milj. zł., która również będzie obrocona na kanalizację i wodociągi.

Co słyhać w Warszawie?

CHMURNO I DESZCZOWO

P. p. p. w dniu dzisiejszym: Na wschodzie i południu Polski jeszcze chmurno z możliwością drobnych padów (dżdża), pozątem zachmurzenie malejące, rankiem miejscami mglisto. Po chłodnej nocy w ciągu dnia większe ocieplenie. Słabe wiatry z kierunków północnych, potem miejscowe.

MAGISTRAT SZUKA NOWEGO POMIESZCZENIA TEATRALNEGO.

Na skutek ostatniego orzeczenia komisji inspekcyjno - budowlanej, która stwierdziła, że gmach drewniany Teatru Letniego w Ogrodzie Saskim ze względu na starość budynku i nieodpowiadającą wymogom nowoczesnym konstrukcję nie będzie mógł nadal służyć dla przedstawień teatralnych, rozpoczęła magistrat poszukiwanie nowego pomieszczenia na przyszły sezon. Władze miejskie otrzymały już liczne oferty od właścicieli prywatnych sal teatralnych w Warszawie. Istnieje koncepcja przeniesienia teatru do gmachu Kina Miejskiego. Dla kina wyszukanoby nowy lokal.

RZECZY ZNALEZIONE W TRAMWAJACH W KWIETNIU.

W ub. miesiącu pasażerowie pozostawili w tramwajach 370 przedmiotów, a mianowicie: książek — 27, lasek — 11, parasolek — 32, rękawiczek — 55, torebek — 17, portmonetek z pieniędzmi — 43, pustych — 4, bielizny różnej — 20, binokli i okularów

— 12, garderoby różnej — 10, kluczyków — 10, koszyków — 12, worków — 6, kapeluszy — 1, czapka — 1, bucików — 13, pasków — 5, teczek — 7, walizek — 2, papierosnic — 2, kołnierzy — 2, obrączki — 2, oraz 71 różnych drobnych przedmiotów, które są do odebrania w dyrekcji tramwajów miejskich (ul. Młynarska).

NARESZNIE DWORZEC AUTOBUSOWY W WARSZAWIE.

W najbliższym czasie stanie na placu Broni pierwszy w Warszawie dworzec autobusowy, którego budowę podejmuje centralny związek właścicieli autobusów R. P.

W budynku dworcowym mieścić się będzie poczekalnia dla pasażerów, kasy, biuro informacyjne, przechowalnia bagażu, bufet, pokój zawiadowcy stacji i t. d. Dworzec gotów będzie przypuszczać w ciągu przyszłego miesiąca.

Obecnie na postoju autobusów na placu Broni umieszczono już pierwsze tablice orientacyjne.

JUZ WYSZŁA Z DRUKU

Broszura M. Porczaka

p. t.

„DYKTATOR JÓZEF PIŁSUDSKI I PIŁSUDZCY”.

cena zł. 2.

Do nabycia w Księgarni Robotniczej, Warszawa, ul. Warecka 9.

Z ŻYCIA PARTJI WARSZAWSKA ORGANIZACJA P. P. S.

**KONFERENCJA
MIĘDZYDZIELNICOWA**

We wtorek dn. 20 b. m., o godz. 7-jej wiecz., odbędzie się w sali Metalowców, ul. Leszno 53, konferencja w sprawie „TYGODNIA KOBIET”. Na konferencję zapraszamy Komitety Dzielnicowe, Koła Kobiece, Koła fachowe partyjne, Delegatów Zarz. Związków Zawodowych, Delegatów i Delegatki fabryczne, Zarz. Klubów Kob. Sportowych, Oświatowych, Tow. Klub. Kobiet Pracujących, Zarz. Rob. Tow. Przyjaciół Dzieci, Przedstawicieli Kół Rodzicielskich, Zarz. i Sekcje Rob. Tow. Służby Społecznej, Zarz. Tow. Uniw. Rob., Zarz. Org. Mł. T. U. R., Zarz. Org. Czerwon. Harcerstwa oraz wszystkie towarzyszy i towarzyszy, którzy w organizowaniu Tygodnia Kobiet od 25 Maja do 1 Czerwca zechcą być pomocni.

Warszawski Wydział Kobiecy P. P. S.
Egzekutywa W. O. K. R. P. P. S.

BACZNOŚĆ towarzysze i towarzyszy, delegaci fabryk i warsztatów. Zgłaszajcie do sekretariatu W. O. K. R. MASÓWKI, na których przedstawiciele W. O. K. R. i Związków Zawodowych referować będą sprawę: „TYGODNIA KOBIET” i znaczenie tej manifestacji dla dobra MATKI i DZIECKA Robotniczego.

**D. K. R. P. P. S. WARSZAWA-POD-
MIEJSKA.**

W dniu 18 maja r. b. o godz. 10½ przed poł., ul. Długa 19, odbędzie się **Konferencja Okręgowa**, na którą winni przybyć wszyscy członkowie Egzekutywy, O. K. R. i wybrani delegaci dzielnic. Sprawy ważne.

EGZEKUTYWA W. O. K. R.-u. W poniedziałek, dn. 19 b. m. o godz. 6 wiecz. w lokalu Warecka 7, odbędzie się plenarne posiedzenie egzekutywy Warszawskiego Okręgowego Komitetu Robotniczego PPS.

KOŁO DRUKARZY. W niedzielę, d. 11 b. m., o g. 11 rano, odbyło się organizacyjne zebranie **Koła Drukarzy P. P. S.**, na które przybyło 25 towarzyszy. Po dyskusji, jaka się wywiązała nad referatem tow. Zaremby, zebrani przeszli do spraw organizacji samego Koła. Wszyscy mówcy wypowiadali się za potrzebą istnienia takiego Koła. Do zarządu Koła wybrano prezydium z 3-ch towarzyszy. O następnym zebraniu Koła będą rozesłane zawiadomienia.

RUCH ZAWODOWY

Kolonje letnie dla pracowników handlowych i biurowych. Powszechny Zw. Pracowników Handlowych i Biurowych, Mylna 7, zorganizował w tym roku kolonje letnie dla pracowników handlowych i biurowych. Kolonje są czynne od 1-go czerwca w następujących miejscowościach: 1) Kazimierz nad Wisłą, 2) Zakopane (Bystra), 3) Zakopane (strona czeska) i 4) Zoppot.

Zapisy i bliźsze informacje w Sekretariacie Związku, Mylna 7, codziennie od 10 do 1 po poł. i od 5 do 10 wiecz.

RUCHKOBIECY

Posiedzenie prezydium i Komisji finansowej Warszawskiego Wydziału Kobiecego odbędzie się w sobotę, 17 maja, o godz. 5-jej po poł., przy ul. Wareckiej 7.

Tow. Klubów Kobiet Pracujących organizuje w niedzielę, dn. 18 b. m. wycieczkę do Pruszkowa. Po zwiedzeniu gospodyni-ucy udadzą się wszyscy do lasu. Zbiórka o 8 min. 45 na rogu Marszałkowskiej i Nowogrodzkiej. Powrót przed wieczorem.

Bacność Towarzyszek. Krawcowe bez fachowych wskazówek, matki, nie mogące dać sobie rady z sukienkami swych dzieci i marnujące materiał zapiszcie się na 4-o miesięczny kurs kroju i szycia Tow. Klubów Kobiet Pracujących, Pruszków, Gospodarska, Krasieńskiego 11, który zaczyna się już od 1 czerwca.

Zapisy i informacje codziennie od 5 — 7 pod wymienionym adresem i w Warszawie, Marszałkowska 74 m. 11.

Ruch kult.-oświatowy

WYCIECZKA DO CYTADELI

Stowarzyszenie b. Więźniów Politycznych urządza w niedzielę, dn. 18 b. m., wycieczkę do X-go Pawilonu Warszawskiej Cytadeli i na miejsce straceń. Zbiórka przy dworcu Gdańskim o godz. 10 przed południem. Biletu w cenie 50 gr. otrzymać można na miejscu lub w sekretariacie Stowarzyszenia, Leszno 53, w godz. 5 — 7.

Weneryczne, niemoc płciowa

D:med. J. Gelbfisz
ul. Złota 27 (obok Dworca Głównego)
Przyjm. 11 r. — 9 w. Niedziela 9 r. — 6 w.
Ceny lecznicowe.

ODDAMY 10.000

PAR W DETALU NIŻEJ CEN HURTOWYCH W NOWOOTWORZONYM
FABRYCZNYM SKŁADZIE DLA PRZEKONANIA, ŻE

OBUWIE NASZE

JEST LEPSZE, ELEGANTSZE I TAŃSZE OD ZAGRANICZNEGO.

**JAN WAŚNIEWSKI
NOWY-ŚWIAT 69**

POLSKA FABRYKA OBUWIA POLSKA FABRYKA OBUWIA

„LUXUS” „DOLSTRU”
SPÓŁKA AKCYJNA SPÓŁKA Z OGR. ODP.

SPIESZCIE BO ZBRAKNIE!!

Organizacja Młodzieży T. U. R.

KOŁO IM. M. MIRECKIEGO — Grzybowska 57. Dziś o godz. 7 wiecz. — ogólne zebranie członków Koła.

KOŁO IM. L. MISIOŁKA — Dzielna 95. Dziś o godz. 7 wiecz. — ogólne zebranie członków Koła.

KOŁO IM. M. PASZKOWSKIEJ — Mickiewicza 1. Dziś o godz. 7 wiecz. — ogólne zebranie członków Koła.

CZERWONA STRZAŁA. W niedzielę, dnia 18 b. m., o godz. 9 rano, na boisku przy ul. Okopowej Nr. 43—45 odbędzie się zbiórka Oddziału Czerwonej Strzały Warsz. Org. Młodzieży T. U. R. Sekretariat czynny w środy od godz. 7 do 9 wiecz. Warecka Nr. 7.

R. D. S. „CZERWONI” — Dzielna 95. Zebrania Zarządu odbywają się w poniedziałki o godz. 7 wiecz.

WYCIECZKA Warsz. Org. Młodz. T. U. R. odbędzie się w niedzielę, dnia 25 do Choszczówki. Zbiórka o godz. 7 m. 30 rano. Długa 19.

Organizacja Młodzieży T. U. R. Otwock. Wycieczka do Karczewa, Starego Otwocka i Czerska. Zwiedzanie starych zabytków: Kościół z 16 w., Zamek marsz. Bliżńskiego w St. Otwocku, Zamek ks. Maz. w Czersku. Przejazdki łodziami po jeziorze, przeprawa promem przez Wisłę.

Wyjazd z Warszawy w sobotę, dnia 17 b. m. o godz. 6,15 z dworca Wschodniego, przyjazd w niedzielę wieczorem. Koszty wycieczki wynoszą 4,50.

Informacje u tow. Góralczyka, Warecka 7, tel. Nr. 536-11.

Noclegi w Otwocku zapewnione.
W. O. M. T. U. R. Koło metalowców im. K. Marxa. W sobotę, dn. 17.5 b. r. o godz. 6-jej odbędzie się walne zebranie koła z referatem tow. *Piontka*.

Z. N. M. S.

Dn. 18 b. m. (w niedzielę) odbędzie się wycieczka do Czerska. Zbiórka na kolejce grójeckiej, o godz. 8,30 rano.

KSIĘGARNIA ROBOTNICZA

Warszawa, Warecka 9

Tel. 229.70. P. K. O. 1228.

Polca następujące prace Stanisława Posnera:

a) oryginalne:	Zł.
Albert Thomas w Warszawie	—10
Autonomia Irlandji	2.—
Deklaracja praw człowieka	—60
Demokracja i jej wrogowie	—25
Les Deux Pelerins	—50
Dlaczego jestem socjalistką	—15
Dola i niedola Jana Olrycha Szanickiego	2.—
Japonja, państwo i prawo	1.20
Nad otchłania (w sprawie handlu żywym towarem cz. I)	—65
Nauki społeczne w szkole wyższej	—65
O immunitecie interpelacji parlamentarnych	—50
O jedności partji	—05
Robotnicze Święto Majowe	—10
Ruch Etyczny I.	—50
Pięć lat pracy w Senacie Rzeczypospolitej	8.—
Wspomnienia dzieciństwa	2.—
Z działalności humanitarnej Ligi Narodów	—50
Zagadnienie społeczne w Lidze Narodów	—30
Zmartywychwała Międzynarodówka Robotnicza	—10
b) Przekłady.	
Levy - Brühl, Jan Jaures	1.50
Rolland Romain, Piotr i Łucja	1.50
Vandervelde Emil, Proctwa Karola Marksa	—25

LETNI ROZKŁAD JAZDY POCIAGÓW PASAŻERSKICH

Z dniem 15 maja wprowadzony został letni rozkład jazdy pociągów pasażerskich, który będzie obowiązywał do 30 września r. b. Rozkład ten zawiera szereg zmian tak z dziedziny komunikacji wewnętrznej jak i zagranicznej, ulepszących połączenia krajowe i zagraniczne.

CO USŁYSZYMY PRZEZ WARSZAWSKIE RADJO? DZIS.

11.30 — 11.45 Przegląd Prasy Krajowej PAT. 11.58 — 12.05 Sygnał czasu. 12.10 — 13.10 Muzyka z płyt gramofonowych. 13.20 — 15.00 Przerwa. 15.00 Komunikat gospodarczy. 15.20 — 15.45 Przerwa. 15.45 Kącik artystyczny L. S. G. 16.15 Wiadomości Tow. Kooperatystów. 16.20 — 17.05 Muzyka z płyt gramofonowych. 17.05 „Skrzynka pocztowa” — korespondencje omówi dr. Marjan Stępiński. 17.30 Audycja dla dzieci. Obrazek p. t. „Wesoły Robinson” — pióra B. Hertza. 18.00 Nabożeństwo z Ostrej Bramy w Wilnie. 19.00 Rozmaitości — występ p. Wład. Waltera. 19.25 Przemówienie inauguracyjne z okazji VII tyg. L. O. P. P. — inż. Julian Eberhardt. 19.40 Prasowy Dziennik Radiowy. 19.58 — 20.00 Sygnał czasu. 20.00 Koncert wieczorny. Po koncercie komunikaty, 23.00 — 24.00 Muzyka taneczna z Poznania.

PANI DOMU

Niezwykłe doniosłe jest posłannictwo Pani domu — żony i matki. Cała struktura domu — w sensie domowego ogniska — spoczywa na jej węższych barkach. I salon, i kuchnia, i stółowy i dziecinny — wszystko to na jej głowie. Jak się mówi — nie widać jej pracy, a tymczasem te zajęcia gospodarsko domowe wypełniają cały dzień jej pracowitego żywota.

Ład i porządek w domu, skrzętna oszczędna gospodarka, umiejętne wydatkowanie tych przeważnie skromnych pieniędzy, które jej przynosimy — to jej zasługa, często przez nas niepostrzeżona, niedoceniana.

W rękach tedy Pani domu leżą wszystkie możliwości prowadzenia uporządkowanego i oszczędnego życia. W jej umiejętności i zapobiegliwości spoczywa perspektywa, jak się mówi — dojdą do czegoś, dorobienia się, zapewnienia bytu na długie spokojne lata. Oczywiście, z próżnego i Salomon nie należy, więc też mąż musi całkowicie współdziałać, usilnie pracować, być również, jak żona, zapobiegliwym, umiarowanym w wydatkach osobistych i mówiąc zyczajnie — pieniędzy poza domem nie puszczając.

Tylko przy takim współdziałaniu, przy gospodarce zgodnie prowadzonej powodzenie i dobry rezultat życia są możliwe.

Potrącałimy tu o pojęcia: zapobiegliwość, oszczędność.

Naturalnie dobrze prowadzone gospodarstwo musi mieć rezerwę pieniężną na wszelki wypadek.

Część zarobku — musi być odłożona do P. K. O. Często się zdarza (i zdarzyć się powinno), że skrzętna, oszczędna gospodyni — Pani domu, potrafi w przedziwny sposób z drobnych codziennych groszy i złotych — zbierać sumkę na swoje potrzeby, potrzeby dzieci, a nawet potrafi mężowi sprawić niespodziankę, kupując mu piękny krawat.

Słyszałem od przyjaciół, jak przypadkowo odkryli pod stołem bielizny... książeczkę oszczędnościową P. K. O. — żony i były zdumieni sumami oszczędności swoich skrzętnych Pań. Lubicz.

KINO-REWJA „ZNICZ” Śniadeckich 5. tel. 114-05. Początek o g. 5, w niedz. o 3-jej.

H. B. Warner, Lois Wolheim, Carmel Myers w wielkim dramacie p. t.

„OJCZE”...

Na scenie wielka nowa rewja w 12 odsłonach: „Żona się nie dowie”...

Udział biorą ulubieńcy Sz. Publiczności J. Madziarówna, W. Koskot, J. Winiarska, S. Stański, Z. Kutowski, Rena Arsini i „Turandot”-Girls.

Co wyświetlają kina?

Astra: „Zapomniane twarze”.
Apollo: „Usta nigdy niecałowane”.
Atlantic: „Nočna warta”.
Casino: „Kobieta, która cię nigdy nie zapomni” z Lil Dagower i Petrowiczem.
Capitol: „Listy nieznajomej”.
Colosseum: „Ciernie losu”. W małej sali: „Pan dyktator to ja”.
Europa: „Walka o kobietę”.
Filharmonja: „Siódme przykazanie”.
Holywood: „Małżonek wbrew woli”.
Kometa: „Romans w haremie”.
Miejski: „Skrzydłata flota”.
Pan: „Listy nieznajomej”.
Pola Negri Palace: „Atlantic”.
Palace: „Płonące serca”.
Rena: (N. Świat 63) „Sztabskapitan Gudawiew”.
Splendid: „Rio Rita” z Bebe Daniels.
Stylowy: „Angelita” z Renee Adoree.
Światowid: „Poganiń” z Ram. Navarro.
Tezca: „Bicz Boży” z Lon Chaney.
Wisła: „Córka szeka”.
Wodewil: „Simba — król puszczy”.
As: Anna Karenina”.
Znicz: „Ojciec” z Warnerem.
Bajka: „Gwiazdista eskadra”.
Czary: „Niezwyrodniona fregata”.
Era: „Wieżień z Sing-Sing”.
Helios: „Karuzela grzechu”.
Italja: „Gwiazdista eskadra”.
Lotos: „Serce na bruku”.
Lux: „Noc miłosna skazańca”.
Mewa: „Szampańskie życie”.
Muza: „Szpiedy”.
Nowości: „Męczennica małżeństwa”.
„Promień”: „Miłość paryżanki”.
Praga: „Katarzyna I”.
Pełit Trianon: „Tragedja pasierbicy”.
Riviera: „Śmiertelna krzywda”.
Świt: „Czerwony błazen”.
Staromiejski: „Uroda życia”.
Sokół: „Naręczona Nr. 68”.
Ton: „Szalony książę”.
Tomobla: „Sen o miłości”.
Uciecha: „Życie zaczyna się jutro”.

SZCZEGÓŁY PROGRAMÓW W OGŁOSZENIACH

Z KONCERTÓW

Pianisci bieżącego tygodnia: A. Goldfeder, Tamara - Bay, J. Turczyński i Z. Schultze.

Tak się złożyło, że ostatni tydzień koncertowy przedstawił nam całą galerję wirtuozów fortepianowych.
Rozpoczął jeszcze w niedzielę Orłow wykonaniem dwóch nadzwyczaj subtelnie cieniowanych koncertów Szopena i Czajkowskiego. Następnego dnia wystąpił pod dyr. Waghaltera b. uczeń Melcera i laureat Konserwatorium Warszawskiego p. Goldfeder. W jego interpretacji Beethoven i Brahms posiadają już duży zasób wyrazu i biegłości technicznej.
Do najmłodszych sił należy zaliczyć p. Bay, pianistkę studującą w Zurichu, wiele obiecującą odtwórczynię Schumana, Liszta i innych.
Dobrze się zapisał w pamięci obecnych drugi w tym sezonie recital prof. Turczyńskiego z sonatą „księżycową” Beethovena i z lirykami Szopena na czele. Suchy w brzmieniu instrument Förstera wyrządzał pianieści niespodzianki, ale, mimo to, utwory ładnie szkicowane nie traciły na uroku; jeżeli nie barwami, to samą pięknocią muzyki obudowały zainteresowanie.
Akompianator Bron. Hubermana, p. Zygryd Schultze, już poraz drugi występuje w Warszawie w charakterze solisty. Nie każdemu może odpowiadać jego szorstka, dosyć nerwowa gra, natomiast repertuar pianisty (koncert bułgarskiego kompozytora Wladigerowa) i jego ogólnie - muzyczna kultura zasługują na największe zaufanie.
H. D.

NASZA RUBYKA

Poszukiwanie pracy

MŁODY CZŁOWIEK, LAT 22, poszukuje posady woźnego, gonca lub innej. Wiadomość ul. Śniadeckich 13 m. 22. Antoni Zórawski.

CHŁOPIEC inteligentny poszukuje jakiejkolwiek pracy. Łaskawe oferty do Piotra Gackowskiego — Pawia 90 m. 21.

„Młoda kobieta, kresowianka, była nauczycielką, bez jakichkolwiek środków do życia, poszukuje posady wychowawczyni dzieci, nauczycielki domowej, gospodyni domu lub jakiegokolwiek innej. Łaskawe zgłoszenia pod: „Kresowianka” Łowicz, skrz. poczt. Nr. 59.

POSADY WOŹNEGO, GONCA LUB INNEJ poszukuje inwalida wojenny, b. ochotnik wojsk polskich. Może wyjechać. Wiadomość Kruca 9 m. 29.

Kino-Teatr „ASTRA” DZIKA 51.

Przebież sezonu: „ZAPOMNIANE TWARZE”

W rolach głównych: Clive Brook i Olga Baskanowa.

Na scenie: Re w j a...
Udział biorą: Pp. Marski, Modrzewska, Nowowiejski oraz duet muzykalno-taneczny Janaszków.
Dojazd tramwajami: 1. 2. 2a. 8 i Z.

Dźwiękowe CASINO Nowy-Świat 50. Kino Początek g. 4, 6, 8 i 10

Bilety ulgowe, passe-partouts nieważne!
Najwybitniejsze gwiazdy ekranów europejskich

LIL DAGOWER I IWAN PETROWICZ

w miłosnym poemacie dźwiękowym p. t. **KOBIETA, KTÓRA CIĘ NIGDY NIE ZAPOMNI**

COLOSSEUM NOWY-ŚWIAT 19. Kino Początek g. 6, 8 i 10 w.

„CIERNE LOSU”

Dramat dwójga młodych istot, przesładowanych przez życie.
W rolach gł.: Paweł Richter i Claire Rommer.
Na scenie rewja p. t.

„Dźwiękowiec w Koziej Wólce”
Udział biorą: H. Kamińska, S. Belski, S. Laskowski, Elvi & Mortieff, balet Colosseum oraz chór męskie.
MAŁA SALA. P. 4. Pan dyktator — to ja. w roli gł. Harold Lloyd.

Nowootworzone wytworne KINO i REWJA „EUROPA”

ul. Smocza róg Gęsiej. Początek o g. 6-jej

Demoniczna

JOAN GRAWFORD

W dramacie życiowo-erotycznym p. t. „WALKA O KOBIETĘ”

Na scenie rewja w 10-ciu obr.

p. t. „COŚ DLA KAŻDEGO”

z Edwardem Redenem na czele

KINO-TEATR „KOMETA” CHŁODNA Nr. 47

Tel. 48-51.

ROMANS W HAREMIE (MUZUŁMANKA)

Na scenie WYSTĘPY ARTYSTÓW

DŹWIĘKOWY KINO-TEATR MIEJSKI

Początek g. 6⁰⁰ pp. Niedz. i święta 5 pp. Długa 25

Hipotecka 8

Początek g. 6,30 Dla młodzieży dozwolony

RAMON NOVARRO

ANITA PAGE

we wspaniałym dźwiękowcu p. t.

„SKRZYDŁATA FLOTA”

Wł. Metro. Nad program dod. wokalnno-muzyczny.

Najwytowniejszy Kino-Teatr Dźwiękowy

POLA NEGRI PALACE

WIERBOWA 7. Tel. 330-77.

Film dźwiękowy który oślnił cały świat p. t.

ATLANTIC

Reż. wielkiego E. A. Duponta

Wytw. Bip, Londyn.

Bilety ulgowe nieważne.

W KINACH

PAN N. Świat 40 Marszałk. 125

Początek g. 6

Wstrząsający dramat z życia uwiedzionej dziewczyny p. t.

„LISTY NIEZNAJOMEJ”

z RENÉE HERIBEL I JACK TREVOREM

w roli głównej.

Nadprogram 2 dodatki dźwiękowe.

Kino-dźwiękowe „ŚWIATOWID”

Marszałkowska 111. Początek g. 4, 6, 8 i 10

Śpiewający RAMON NOVARRO

jak o

POGANIN

to obecnie jedyny dźwięk. sukces świata.

Nadprogram — Wielka Rewja nowych przebojów i aktualności M—G—M

Kino dźwiękowe TECCA Przejazd 9 (obok

Palacu Mostowickich)

Początek seansów: 6, ost. 11.15.

Arcycyśnacyjny dźwiękowiec

„Bicz Boży”

w roli gł. LON CHANEY

oraz ANITA PAGE

Nad program: Rewelacyjne dod.

dźwiękowe oraz najnowsze aktualności.

Nowy-Świat 43. Początek g. 5

DOROŚLI I MŁODZIEŻ

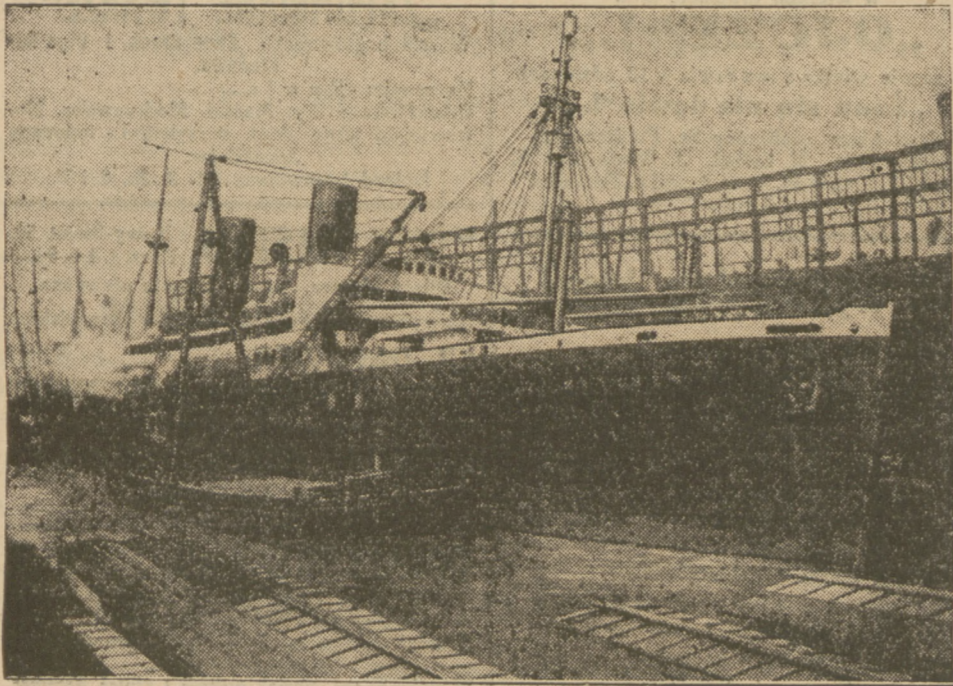
zachwycają się najnowszym filmem

„SIMBA” KRÓL PUSZCZY

Wspaniałe, pełne sensacji i emocji niezwykłe polowania w głębi dżungli afrykańskiej.

SZCZĄTKI PAROWCA NIEMIECKIEGO „MUNCHEN”

który się niedawno spalił w porcie nowojorskim zostały obecnie wydobyte.

Z BRAKU PRACY

W poczekalni 3 klasy na dworcu Warszawa-Gdańska, otruła się esencją octową 42-letnia Marja Kawka (Dęblin),

ZEMSTA

Nocy ub. o godz. 4-ej na rogu ul. Marszałkowskiej i Próznej rozległy się krzyki kobiety. Gdy nadbiegł policjant zastał tylko okrwawioną kobietę, jak się okazało Marię Szpaczyńską, pomywaczkę w barze „Mir”. Policjant przewiózł raną do ambulatorium pogotowia, gdzie lekarz stwierdził ranę tłuczoną głowy.

Badana Szpaczyńska zeznała, iż napadł na nią niejaki „Zbyszek” z ul. Sta-

bez zajęcia. Po udzieleniu pomocy przez pogotowie, desperatka pozostała na miejscu.

TRUP W KOSZU

Przy ul. Nowolipie 46, w mieszkaniu adwokata Klimaszewskiego, służyła 19-letnia Marjanna Podsiadłówna. Przed 5 tygodniami P. opuściła służbę, pozostawiając w kuchni kosz walizkowy, po który miała się wkrótce zgłosić. Od kilku dni z kosza zaczęła wydzielać się podejrzana woń.

wki, który już od dłuższego czasu przesładuje ją, narzucając w gwałtowny sposób swą miłość. Ponieważ S. oświadczyła, iż zrywa znajomość z nim, przeto zawiadony groził zemstą. Nocy ub. gdy S. powracała z pracy do domu „Zbyszek” napadł na nią i uderzył łaską w głowę, tak silnie, że łaska pękła. Gdy napadnięta wszczęła alarm, sprawca zbrodniczego czynu — zbiegł.

KRADZIEŻ W PENSJONACIE

W Otwocku, do pensjonatu „Metropol” należącego do Abrahama Feigenbauma, dostali się złodzieje i skradli: futro damskie karakułowe, kasetkę żelazną zawierającą akt rejentalny na kupno posesji i różne drobności. Poszkodowany oblicza ogólne straty na 4.000 zł. W

pokoju znajdowały się też różne wartościowe rzeczy, jak plater i ubrania, lecz te ocalały. Policja aresztowała służącą Feigenbauma, Reginę Zdziarską, ponieważ istnieje przypuszczenie, iż działa ona w zmoście ze złoczyńcami, wpuścując ich do pensjonatu.

NAPAD ŻOŁNIERZY NA KOBIETĘ

Jadwiga Zielińska, krawcowa, zam. przy rodzicach (Leszno 36), wyszła wczoraj wieczorem na podwórze, by zabrać znajdującego się tam psa do mieszkania.

W tym momencie z sąsiedniej klatki schodowej wyszło 3-cho żołnierzy, którzy wracali z gościny do koszar. Znalazłszy się na podwórzu, dwaj z nich, będąc podchmieleni, zaczęli gonić psa, a jeden chciał go uderzyć bagnetem. Gdy Z. usiłowała zabrać zwierzę do domu, wówczas żołnierze rzucili się na nią.

Jeden uderzył Z. bagnetem w lewą rękę, drugi zaś — pięścią w głowę. Prerażona Zielińska wybiegła na ulicę, wzywając pomocy. Wówczas żołnierze rzucili się do ucieczki, lecz zostali zatrzymani przez policjanta, który przeprowadził obydwu do 3 komisariatu. Przybyła tam żandarmerja zabrała żołnierzy do komendy miasta. Poszwankowana Z. udała się do ambulatorium Pogotowia, gdzie lekarz stwierdził, iż odniosła ona ranę kłutą lewej dłoni, oraz — tłuczona lewego policzka.

OTWARCIE WYSTAWY SZTUKI W RZYMIE

Król włoski Wiktor Emanuel udaje się na otwarcie wystawy sztuki w Rzymie.

TEATR I MUZYKA

Dziś w teatrach miejskich

Wielki

o 8 w. „Konrad Wallenrod”

Narodowy

o 8 w. „Dom złamanych serc”

Letni

o 8 w. „Maman do wzięcia”

TEATR ATENEUM, ul. Czerwonego Krzyża 20. Codziennie o godz. 8 wieczorem arcydzieło Moliere’a „Chory z urojenia” w świetnym przekładzie Boya - Zelenkiego.

TEATR WIELKI. Dziś po raz pierwszy opera Zelenkiego „Konrad Wallenrod”.

W niedzielę „Lakme”. Pierwszy występ gościnny Ady Sari.

TEATR NARODOWY. Dziś komedia Bernarda Shaw’a „Dom złamanych serc”.

Najbliższą premierą Teatru Narodowego będzie głośna sztuka Goeringa p. t. „Wyprawa kapitana Scotta do bieguna południowego”.

TEATR LETNI. Codziennie „Maman do wzięcia”.

TEATR POLSKI. Dziś premiera sztuki paryskiej p. t. „Słaba pieć” („Le sexe faible”) Bourdet’a w tłumaczeniu Włodzimierza Perzyńskiego.

TEATR MAŁY. Dziś i jutro „Piorun z jasnego nieba”.

TEATR „MORSKIE OKO”. „Uśmiechy Warszawy”.

TEATR „QUI PRO QUO”. Codziennie rewja p. t. „Budzet wiosenny”.

„WESOŁY WIECZÓR”. Codziennie rewja p. t. „Podróż naokoło świata”.

SZKOŁA TANCA SCENICZNEGO TACJANNY WYSOCKIEJ. W niedzielę 18 maja, o godz. 12, w Teatrze Nowości (Bieleńska 5), odbędzie się doroczny popis Szkoły Tańca Scenicznego Tacjanny Wysockiej.

KONCERT UCZNIÓW PROF. MICHAŁOWICZA I GOLDBERGA

W niedzielę, dnia 18 b. m., odbędzie się w sali Konserwatorium koncert uczniów prof. szkoły muz. im. Chopina p. Michałowicza i prof. szkoły muz. im. Moniuszki p. Goldberga.

WYMIENNY KONCERT LAUREATÓW KONSERWATORIUM MOSKIEWSKIEGO odbędzie się w poniedziałek, dnia 19 b. m., w sali Konserwatorium. Program tego koncertu wypełnią laureaci państwowego konserwatorium w Moskwie: pianista Michał Pulwer i skrzypek Awed Gabrieljan. Program koncertu zawiera sonatę na skrzypce i fortepian Brahmsa, sonatę H-moll Chopina, warjacje fortepianowe Brahmsa — Paganiniego oraz utworzy skrzypcowe Tartiniego, Paganiniego i Szymanowskiego. Akompanjuje prof. L. Urstein.

JUBILEUSZ IGNACEGO DYGASA odbędzie się dziś. Przedstawienie wypełni piękna i jeszcze nigdy w Warszawie nie wystawiana opera Władysława Zelenkiego „Konrad Wallenrod”.

SŁYNNY NA ŚWIAT CAŁY WŁOSKI TEATR SZTUCZNYCH LUDZI

TEATRO dei PICCOLI ROZPocznie gościnne występy dn. 23 b. m. w Teatrze „WODEWIL”

ZABAWA STARTU.

K. R. K. S. START urządza dn. 17 b. m. w Ateneum o godz. 8 wieczorem Zabawę taneczną, połączoną z loterią fantową. Wśród cennych fantów znajduje się maszyna trykotarska!

Bilety wejścia dla członków w cenie 50 gr., dla gości 1 zł.

Czytajcie „Pobudkę”

Ogłoszenia drobne

Posada łatwo otrzymasz, ukończysz Kursy Samochołowo-Motocyklowe Tuszyńskiego. Mazowiecka 11.

ROWERY długoterminowe spłaty. Artykuły sportowe. Reparatcja rakiet. Obuwia sportowego i t. p. H. A. K. Warszawska, Marszałkowska 58.

ROBOTNICZY POPIERAJCIE SWOJE PISMO CODZIENNE

100 LECIE NIEPODLEGŁOŚCI BELGJI

Belgia w roku bieżącym uroczystie obchodzi 100-cie swej niepodległości. Ku uczczeniu tej rocznicy odbywa się obecnie w Antwerpij wielka wystawa międzynarodowa, której otwarciu doznała belgijska para królewska.

ZE SPORTU

DRUŻYNOWE MISTRZOSTWA LEKKOATLETYCZNE

W nadchodzącą niedzielę odbędą się dwa trójmecz z serii drużynowych lekkoatletycznych mistrzostw okręgu warszawskiego.

W klasie C walczyć będą *Gwiazda — Sokół I i Gluchoniemi*, a w klasie B *Skra — Varsovia i YMCA*.

WISŁA KRAKOWSKA W WARSZAWIE

W nadchodzącą niedzielę, o godz. 17 na boisku Polonii rozegrany zostanie mecz ligowy pomiędzy stołeczną Polonią a Wisłą krakowską. Jako przedmecz odbędą się

następujące spotkania: godz. 12: Polonia II — Znicz II, godz. 14: Polonia Ib — Znicz, godz. 16: mecz koszykówki Polonia — Skra.

C. W. S. W KLASIE B.

Zarząd WOZPN na swem ostatnim posiedzeniu postanowił przenieść Stow. Sport.

CWS z klasy C do klasy B.

Z MISTRZOSTW KLASY B. W SIATKÓWCE I KOSZYKÓWCE

Łącznie z mistrzostwami Warszawy w grach sportowych w klasie A rozgrywane są mistrzostwa klasy B i C, przyczem w klasie B koszykówki męskiej prowadzi Warszawa

wianka przed Legją i Lawiną, w klasie B hazy — Legja, w klasie B siatkówki męskiej — YMCA II przed AZS i 16 dr. harc. a w siatkówce kobiecej — ZASS.

Z WYDZIAŁU KOBIECEGO Z.R.S.S.-U.

Wydział kobiecy przy ZRSS. podaje do wiadomości, że godziny ćwiczeń w Ośrodku W. F. i P. W. dla kobiet w ośrodku Rau'a zostały zmienione: ćwicze-

nia odbywają się od godz. 8 i pół do 10 i pół. Kluby kobiece winny przysłać jaknajwcześniej swych członkiń.

Szczęśliwcy

w Ameryce!

Ten, kto zwiedził Amerykę i który ją poznał, ten rozumie dobrze w jaki sposób Amerykanie dorabiają się wielkiego majątku. Podczas ostatnich lat każdy stał się u nas Amerykaninem

A wiecie dlaczego?

Dlatego jedynie, że z niczem się nie licząc, ryzykował, dorabiając się tym sposobem wielkiego majątku. Obecnie, gdy spekulacja zupełnie ustała, ludzie, którzy dotychczas przyzwyczajeni byli do ryzyka, stracili wszelką nadzieję do różnych transakcji handlowych.

Teraz może osiągnąć fortunę tylko ten, kto kupi u nas

los I kl. 21 Lot. Państwowej

Polska Państwowa Loteria Klasowa jest najdogodniejsza, gdyż co drugi los wygrywa ponadto dwie premje

Ogólna suma wygranych

zł. 32.000.000 (32 miliony)

przyczem wygrywający stawkę w klasie I-szej otrzymuje los do kl. 2 " " " " 2 " " " " 3 " " " " 3 " " " " 4 " " " " 4 " " " " 5

Ciągnięcie Dziś

Ryzyko minimalne, cena niezmiennona.

1/4 zł. 10 — 2/4 zł. 20 — 3/4 zł. 30 — 4/4 zł. 40

Szczęście stale sprzyja naszym P. T. Graczom.

Jedyna największa, najstarsza i prawdziwie najszczęśliwsza kolektura w Polsce

E. LICHTENSTEIN I S-KA

Warszawa, Centrala kolektury: Marszałkowska 146.

Oddziały kolektury:

Bieleńska 3, Krakowskie-Przedm. 37, Królewska 39, Nalewki 42, Targowa 40, Puławska 33, Otwock, Warszawska 21, Łódź, Piotrkowska 72 i 11, Wilno, Wielka 44.

Konto P. K. O. 9.374.

Firma egz. od 1835.

Łaskawe listowne zamówienia załatwiamy odwrotną pocztą, wysyłając losy i чеки na P. K. O. dla opłacenia przypadającej należności

Kantory nasze czynne są od 8 rano do 7-ej wieczór bez przerwy.

Dojazd do naszych biur wszystkimi tramwajami.

WARUNKI PRENUMERATY: w Warszawie z odnośnieniem miesięcznie zł. 5.40, bez odnośnienia zł. 4.70, na prowincji miesięcznie zł. 5.40, zagranicą zł. 8.—. Za zmianę adresu 50 gr. CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajne gr. 20, komunikaty i nadesłane gr. 80, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr. 30, drobne za wyraz gr. 20. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatnie. Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń w tekście 5-szpaltowy, układ zwyczajnych — 10-szpaltowy. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.